

Kedi ile Yolculuk

*Toksoplasma ve
Hamilelik*

Teke Tek Sevmek

Tomris Uyar

Kedim ve Kendim

Tan Oral

Tavlama Sanatı

Gallico

Kedi Hakları Bildirgesi

1.

Bütün kediler özgür ve eşit haklara sahip olarak doğarlar ve daima öyle yaşarlar. Ciğercinin kedisi ile sokak kedisi arasındaki farklar, kedilerin sahiplerinden ya da sahipsizliklerinden doğan farklardır. Hiçbir kedi sahibinin, yukarıda belirtilen özgürlüğe aykırı bir şekilde kedisinden kayıtsız şartsız itaat bekleme hakkı yoktur.

2.

Sahibinin kediye bağımlılığı, kedinin -nankörlük olarak adlandırılabilir- bağımsızlığını zedeleyecek bir karşılıklılık için gerekçe olarak kullanılamaz.

3.

Her kedinin ve kedi topluluğunun doğal ve zaman aşımına uğramaz hakları, Hürriyet, Züriyet, Güvenlik ve Zulme karşı direnmedir.

4.

Bu haklardan sadece Züriyet, koşullara bağlı olarak ve veteriner aracılığıyla kısıtlanabilir.

5.

Bir tür hayvan olan insan, bir başka tür hayvan olan kedinin hayvanlığına, varoluşuna ve haklarına saygı duymak zorundadır.

6.

İnsanın kendi türüne reva gördüğü aşağılayıcı ve kötü davranışlar, kedi - insan ilişkisi için şu ya da bu şekilde bir ölçüt olarak kullanılamaz.

7.

Bir kedinin öldürülmesi bir 'biocide', yani yaşama karşı işlenmiş bir suçtur. İster kişilerce, isterse belediye vb. kurumlarca yapılsın, çok sayıda

kedinin topluca öldürülmesi bir 'genocide' (soykırım), yani türe karşı işlenmiş bir suçtur.

8.

Sokak kedileri de dahil bütün kediler insanlar tarafından gözetilmeli, bakılmalı ve korunmalıdır. Hiçbir kedinin yaşama, avlanma, uyuma, oynama vb. temel haklarına insanlarca engel konamaz.

9.

Eğitim ya da eğlence; her ne sebeple olursa olsun, hiçbir kediye işkence yapılamaz.

10.

Kediler herhangi bir işe koşulamazlar, fare ya da sinek avlamak gibi 'doğal' görevleri için dahi zorlanamazlar.

11.

Kedilerle insanları birarada tutan bağ silinemez ve ortadan kaldırılamaz bir 'dirim ortaklığı'dır.

12.

Dirim ortaklığı, sadece kediler için değil, tüm 'şehir hayvanları' ve vahşi hayvanlar için de geçerlidir.

13.

Kedilere duyulan sevgi, öteki evcil hayvanların aşağılanması, hor görülmesine yol açacak bir kedi şovenizmini içeremez.

13+1.

Kedi hakları konusunda öteki maddeler, insan hakları beyannamesinden ilham alınarak türetilir. Ancak insan haklarını çiğnenmesi, kedi haklarının göz önüne alınmayışı ya da 'gereksiz' görülmeleri için gerekçe oluşturamaz.

K e d i' d e k i l e r

Damdan Dama.....	4
Kedi Güzellemesi.....	8
Pablo Neruda	
Kedinizin Zekâsı.....	10
Yolunuz Açık Olsun!.....	12
Kediniz ve Bitkileriniz.....	14
Kedim ve Kendim.....	17
TanOral	
Sorun, Yanıtlayalım.....	18
James Thurber	
Günlerden Bir Gün.....	20
Nurhayat Güven	
Tavlama Sanatı... ..	22
P. Gallico	
Parazit Sorunu.....	28
Teke Tek Sevmek.....	30
Tomris Uyar	
Cahide Uyar'ın Dayanılmaz Cazibesi.....	32
Sema Öğünlü	
Filler Asla Unutmaz.....	34
Leyla Tiryakioğlu	
Sizden Size.....	38

KEDİ PANO

BALÇOVA'DA
TRAFİK IŞIKLARINDA
YEŞİLİ BEKLERKEN
HAMİLE KEDİM
ARABANIN ARKA
CAMINDAN KAÇTI.

PELİN
(İZMİR)
590966

KALAMIŞ'TA
CİNS KÖPEK
BULDUM.

ÇİĞDEM
348 6941
414 0976

Kızıl Çin'de kedi devrimi

- Bir zamanlar ev hayvanı beslemenin suç sayıldığı ülkede, bir tabu daha yıkıldı ve kedi güzellik yarışması düzenlendi

YİRMI yıl önce ev hayvanı beslemenin devrim karpı-
tı suç sayıldığı Çin'de, kediler arasında güzellik yarışma-
ası düzenlendi ve "Kediler Prensi" seçildi.

Çin haber ajansının bildirdiğine göre, Shanghai'da
düzenlenen yarışmada, 46 yaşındaki erkek İran kedisi
Lailou, kendi cinsinin pahası oldu. Shanghai Tarım Bi-
limleri Enstitüsü'nden Prof. Zhang Zhaohong, yarışma-
da yapılmış açıklamada, Çin'in ne kadar değiştiğini gös-
termek için, kedi yarışmasının "soylu bir hobî" olduğus-
unu söyledi.

Çin'in tutucu komünistleri, bir zamanlar, ev hayvanı
yetiştirmeyi "burjuva alışkanlığı" olarak değerlendire-
rek yasaklamışlardı.

MIYAA
MAOOO V V
MIYAOOVV!

KAYIP
BEYAZ
TERRIER
SEVGÜL HANIM

EMLAK BANK
EVLERİ
HALKALI
548 24 93

"KAPLAN" (KEDİM)
KAYBOLDU.
BİR GÜN, "CİĞER
ALMAYA GİDİYORUM,"
DİYEREK EVDEN
ÇIKAN KAPLAN'CİĞİM
KAÇ GÜNDÜR YOK.

"KAPLAN'CİĞİM,
PERİŞANIM
N'OLUR YUVANA
DÖN!"

ANNEN SAHİBEN
BEN (SEMA)

KAPLAN'CİĞİM
GERİ DÖNDÜ.
ÇOK MUTLUYUM.
(AMA ONCA GÜN
NERELERDE
SÜRTTÜĞÜNÜ
SÖYLEMEDİ!..)
(YİNE DE
MUTLUYUM.)

SEMA

KEDİ

Sahibi ve Yazı İşleri Müdürü
Fatih Erdoğan

Yayın Kurulu
Sinan Gökçen • Najla O. Kurdoğlu
Sema Öğünlü • Leyla Tiryakioğlu

Kapak Tasarım
Yılmaz Aysan

Kapak Resmi
Orhan Özdemir

Danışmanlar
• Bilge Karasu • Tan Oral Veteriner
Hekim Ahmet Tahiroğlu

Baskı
Ayhan Matbaacılık (518 24 14)

Çorbada Tuzu Olanlar
Ragıp Duran • Su Değirmenci •
Selma Erdoğan • Nurhayat Güven •
Tan Oral • Nur Pınar Sankur •
Yonca Saraçoğlu • Şule Savaşan •
Tomris Uyar • Lamia Gülçür •
Alice Carsewell

Çorbaya Kuyruğu Batanlar
Bıyık • Biber • Cahide • Havuç •
Haydut • Gizmo (ve iki yavrusu) •
Kaplan • Lizi • Lucky Lucy • Luna •
Maçini • Miyak • Susam • Tırmık •
Tedi • Bekir • Ponçık

Adres

Mavibulut Yayınları
Yeniçarşı Cad. 33/2 Ferah Ap.
80060 Galatasaray, İstanbul
Tel. 252 63 75 - 76 • **Faks** 244 08 60

Keditör'den

"Her sanatçının arkasında en **az** bir kedi vardır!"

Doğrudur. Gerek edebiyat, gerek diğer sanat dallarında isim yapmış sanatçılar genellikle kedi düşkünlükleriyle tanınırlar.

Tomris Uyar, içten katkılarıyla dergimizi canlandırdı. Sevgide eşitliğe inanan ünlü yazarımız kedilerden öğrenilecek pek çok şeyin olduğunu söylüyor.

En 'azılı' kedicilerden bilinen Tan Oral ise bu sayıda bize kendisini ve kedisini anlatıyor. Daha önce yayınlanan bu deneme, bugüne dek en çok tepki toplayan yazısı olmuş Tan Oral'ın.

Pablo Neruda'nın şiiri ise kedilerin kedi olmaktan duyduğu memnuniyeti dile

getirmesi açısından oldukça anlamlı. Zaten kedilerden başka ne beklenir ki?!

Bu sayımızda, evlerinde kedileriyle birlikte çiçek de yetiştirenlerin dikkat etmesi gereken konular, kedi maması ya da kedi kumu alırken göz önünde bulundurulması gereken noktalar ve kedinin zehirlenmesi durumunda alınacak acil önlemler var.

Türkiye'de ayı oynatmanın yasak olduğunu ve Turizm Bakanlığı'nın projesiyle yakında sokaklarda oynatılan ayıların toplanıp tekrar doğada yaşamaları için çalışmalar yapıldığını biliyor muydunuz?

Peki ya fillerin asla unutmadığını?!

ARTIK KEDİ VE KÖPEĞİNİZ Bİ- RANIN DA TA- DINA BAKABI- LECEK!

Fransızlar, şarapçı gele-
neklerini kırarak kedi ve
köpeklerine şarap yerine
bira ikram etmeyi uygun
gördüler! Fransa'nın Alsas
bölgesindeki Pecheur bira
fabrikası, miyavlar ve hav-
havlardan damak tadına uy-
gun alkolsüz bira üretti.

Öncelikle Japonya'da satı-
şa çıkarılacak olan kedi-
köpek birası daha sonra
Fransa ve Almanya'da da
piyasaya sürülecek. Yetki-
liler, doğacak talebe göre,
bu biranın diğer ülkeler-
de de pazarlanabileceğini
belirtiyorlar. Kediler için
olanının 'Mon titi', köpek-
ler için olanının ise 'Mon
toutou' adıyla piyasaya
sürüldüğü bu alkolsüz
biralarda, aynen insanların
içtiği normal biralarda gibi
üretiliyor, ancak normal
bira üretimini sırasında orta-
ya çıkan artıklar atılmıyor ve
kedi-köpek birasının üreti-
minde kullanılıyor. Ayrıca
bu biralarda içine kedi ve
köpekler için gerekli çeşit-
li vitamin ve minerallerin
de eklendiği belirtiliyor.

EKOTURİZM

Avrupa ve Amerika'da do-
ğal yaşamın gizemine dü-
zenlenen seyahatler gide-
rek ilgi görüyor. Doğa tu-
rizminin, günümüz dünya
turizminin %25'ini oluşturu-
duğu belirtiliyor. 'Ekotu-
rist' diye adlandırılan bu
gezciler, ellerinde av tü-
fekleri yerine fotoğraf ma-
kinaları ya da kameralarıyla,
daha çok insan vahşeti-
ninin girmedikleri köşelerde
doğanın tadını çıkarmaya
çalışıyorlar. Bu geziler da-
ha çok, Kaliforniya, Meksi-
ka, Güney Amerika, Kenya
ve Tanzanya'yı kapsıyor.
Gelecek sayımızda bu ge-
zilerle ilgili yazı bulabilirsiniz.
Ancak yine de biz ilgi-
lenenler için bir iki kitap
tavsiye edelim:

The Green Travel
Sourcebook/Daniel
and Sally Grota
John Wiley and
Sons, 1992

Ecovacations/Evelyn
Kaye, Blue Penguin
Publications, 1992

The Big Book of Ad-
venture Travel/ Jim
Simmons, New Ame-
rican Library, 1990

MONACHUS MONACHUS

Monachus monachus, so-
yu hızla tükenen Akdeniz
foku. Türkiye'nin Akdeniz
kıyılarında yaklaşık elli
Akdeniz foku yaşama mü-
cadelesi veriyor. Bu fokla-
rın yaşamlarını sürdürebil-
melerine ve nesillerini de-
vam ettirebilmelerine yar-
dımci olmak üzere İstan-
bul Üniversitesi Su Ürünle-
ri Fakültesi tarafından
Akdeniz Foku Projesi baş-
latılmış. Pilot bölge Foça.
(Tüm fokseverlere ve Foça
hayranlarına duyurulur!!)
Yıllardır, Vakko da hakiki
kürk satmayarak gerçek
bir hayvan dostu oldu-
ğunu gösteren Cem Hakkı
ise, Akdeniz Foku Projesi'-
ne tüm dostları adına bir
toplu bağış yapmış ve adı-
na bağış yaptığı kişilere
de birer katkı sertifikası
yollamış.

KEDİ GÜZELLİK YARIŞMASI

Ankara Hayvanseverler
Derneği tarafından 7 Mart
1993 tarihinde Ankara
Sheraton Otelinde Kedi
Güzellik Yarışması düzen-

lendi. Yarışmadan sağla-
nan gelirin tümünün Ata-
türk Orman Çiftliği Hayva-
nat Bahçesi'ndeki kedi ka-
feslerinin onarımı için kul-
lanılacağı belirtildi. En gü-
zel kedi seçiminde krite-
olarak kedinin bakımlılığı,
cins özelliklerine uygunlu-
ğu, uysallığı, tüylerinin
parlaklığı ve genel duru-
mu alındı. Yarışmaya katı-
lan 55 kedi arasından Van
Ankara, İran, Tekir, Siyam
Sarman kedileri sıralama-
ya girdi. Yarışmaya katılan
en yaşlı kedi ise 17 yaşın-
da bir tekindi. Tabii ki ona
da verilecek bir derece bu-
lundu. Kazanan kedilere
madalyalar takıldı. Shera-
ton salonu tıklım tıklımdı
700 kişilik salonda yakla-
şık 1500 kişi vardı. Pek
çok kişi de kapıdan dön-
dü. Salonda kediler tara-
findan yaşanan olaylar ise
oldukça farklıydı. Kedi-
ler sahiplerinin ellerinden
kaçtı, türlü kovalamacala
düzenlendi ve aşklar ya-
şandı. Bu arada kaybolan
bir kedi yaklaşık bir saat
sonra yarışma bitiminde
ortaya çıktı.

KEDİCİKLERİM/ GÜLPER REFİĞ

Gülper Refiğ Cihangir'de
bahçeye bakan bir evde
oturuyor. Evin ahalisin
Gümüştüğü, Zümrüt, Ad-
lı, Ankara'lı Can, Ariel, Ha-
lit Refiğ ve Satiye oluşturu-
yor. Zümrüt boyuna posu

na bakmadan terör estiren bir kuş. Gümüştüğü onun yanında oldukça olgun kalıyor. Adalı ise evin kraliçesi. Beyaz, kocaman yakasıyla olgun bakışlar atıyor etrafına. Evin misafir oyuncusu Ariel'den pek hoşnut değil, mesafeli bir kıskançlık içerisinde süzüyor onu uzaktan. Ariel ise, yaşamı yeni yeni keşfetmenin mutluluğu ile hop orada hop burada. Olsa olsa Zümrüt'ün şirretinden huzursuz. Halit ve Gülper Refiğ haftada bir kez adaya taşınıyor oradaki kedileri beslemek için. Onların yokluğunda Kediler Cumhuriyeti'nden Sati-e sorumlu.

Gülper Refiğ KEDİCİKLERİM adlı kitabında, on yıllık bir zaman dilimi içerisinde haşır neşir olduğu kedilerin öykülerini anlatıyor. Balkoncular, mutfakçılar, Burgaz'cılar, 87 kışı kuşağı, kısacası, 'çay fokurdaması' gibi hırıltılar ve mırıltılar çıkararak Refiğ'in yaşamına yerleşenler var öykülerde.

Refiğ, kedilerin huzur duygularını ifade edebilmekte üstün bir yetenekle-i olduğuna inanıyor. Bu huzurun garip bir şekilde insanları da etkilediğini, ıslında bu iç barışın 'do-ayla uyum' duygusundan kaynaklandığını, bu nedenle de evinde kedi besleyenlerin daha az hastalandıklarını ve daha uzun ömürlü olduklarını belirtiyor.

Refiğ, önümüzdeki günlerle hazırlamayı düşündüğü bir kitapta, gerçek sevgileri anlatmayı planlıyor. Ço:ukluk günlerinden anımsadığı, ağaç gibi do-anın bir parçası olan fedakar Emo'yu, yıllarca Be-yoğlu'nda ayakkabıcılık yapan Kırkor'un ölümünden sonra köpeği tarafın-

dan hâlâ aranmasını, kısacası karşılıksız sevgilerin serüvenini kaleme almayı düşünüyor.

Bizden size müjde !

AYILARA ÖZGÜRLÜK

Turizm Bakanlığı, Dünya Hayvanları Koruma Derneği'yle ortak bir proje üzerinde çalışmaya başladı. Bu proje çerçevesinde, önümüzdeki turizm sezonunda "Ayılara Özgürlük" kampanyası başlatılıyor. Ayılara özgürlük kampanyası, sokaklarda ayı oynatılmasının engellenmesi ve ayıların toplanarak, tekrar doğal yaşamlarına döndürülmesini amaçlıyor.

Bunun için, Uludağ Üniversitesi'ne ait ormanlık alanda ayıların gözetim altında tutulabilecekleri bir bakımevi kurulması proje dahilinde. Ayılar kent sokaklarından toplanacak, bu bakımevinde tekrar doğada yaşamaya hazır oluncaya dek fiziksel ve psikolojik tedavi görecekle. Daha sonra da yaşamları boyunca gözetim altında tutulabilecekleri doğal ortama salıverilecekler.

Ayıları tekrar doğal yaşamlarına döndürebilmek oldukça zorlu bir iş. Çünkü, annelerinden minikken koparılan yavru ayılar, bir kez insanlara alıştıklarında, yaşamlarını kendi başlarına sürdüremiyorlar. Bu nedenle onları kent yaşamının asfalt caddelerinden kurtarmakla iş bitmiyor, tekrar doğaya alışmaları için yardımcı olmak gerekiyor.

Biz aslında işin sadece son aşamasını görebiliyoruz: Elinde sopası ve tefiyle bir ayı oynatıcısı, kent sokak-

larında kalabalığı çevresine toplamaya başlıyor. Ortada da bir ayı oynamaya çalışıyor.

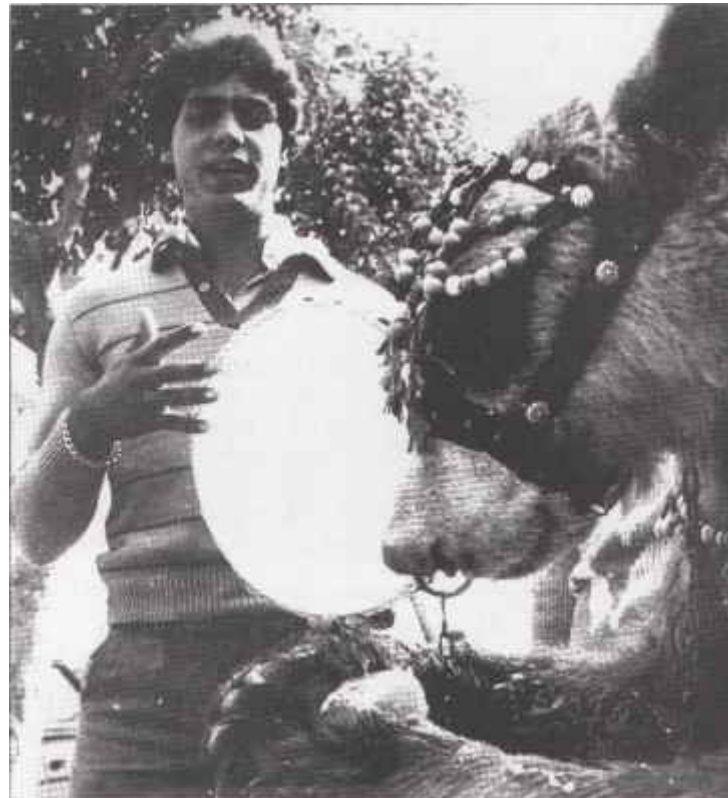
Sokaktaki ayıların nasıl oynadığını biliyor musunuz?

Yavru ayının kent serüveni, anne ayının vurularak öldürülmesi ve minik yavrunun kaçırılmasıyla başlıyor. Yavru ayının oynayabilmesi için ilk şart, iki ayağının üzerinde durmayı öğrenmesi. Ayı, dudaklarına ya da burnuna bağlanan demir halkanın verdiği acıyla da iki ayağı üzerinde debeleniyor, bazılarına göre ise oynuyor. Son aşamada ise, müzik eşliğinde kızgın sac üzerinde durmaya zorlanıyor.

Ayakları yanan minik ayıcık, acıyla ayaklarını birbirini ardından kaldırıyor. Şartlanan minik ayı, ne zaman müzik duysa, ayakları acıyacak diye korkudan ayaklarını kaldırıyor ve böylelikle insanları eğlendirmiş oluyor.

Biliyorsunuz, aslında Türkiye'de ayı oynatmak yasak. Ancak bu yasağa bugüne dek uyulmadığı, uymayanların herhangi bir şekilde cezalandırılmadığı açık. Bugün hâlâ büyük kentler de ve turistik merkezlerde ayı oynatıldığı görmek mümkün.

SİZİN DE BİR BALINANIZ OLABİLİR! YA DA BİR SEVDİĞİNİZE BALİNA HEDİYE EDEBİLİRSİNİZ!

GÜLHANE H.B. FLORYA'YA TAŞINIYOR MU?!

Sonunda yetkililer, Gülhane Hayvanat Bahçesi'nin sorunlarına akıllarınca bir çözüm buldular. Hayvanat Bahçesi'ni Florya'ya taşımak!! Türkiye'de insanların hayvanlar konusunda eğitilmeden önce hayvanat bahçeleri kurmanın anlamsızlığı, bugün hayvanat bahçelerinde yaşanan hayvanlara taş atma, onları kızdırarak gönül eğlendirme eylemleri üzerine kafa ütölemeyi bir yana bırakıp, somut, acil ve adil bir çözüm bulmaya çalışırken, birdenbire karşımıza yepyeni bir problem daha çıkıyor: Hayvanat Bahçesi'nin Florya'ya taşınması ! Cumhuriyet Gazetesi Bilim ve Teknik Eki'nin (5 Eylül 1992) hayvanlar köşesinde Florya'nın, yakında bulunan Atatürk Havalimanı nedeniyle, gürültü kirliliği en yüksek bölgelerden biri olduğu belirtiliyor. Gürültü kirliliği de neymiş, bunca kirliliğin arasında deyip geçmeyin. 150 desibellik bir gürültü, örneğin memeli hayvanlarda, adrenal salgısının artmasına, aşırı terleme, non basıncının artmasına ve kanda şekere düzeyinin yükselmesine ne neden oluyor.

Gelişme ve üreme hormonlarının salgılanması azalıyor. Dişilerde süt bezlerinin salgılanması azalıyor, dişiler doğuramaz oluyor. Ve daha niceleri.....

Umarız, yetkililer bir an önce içine düştükleri gafletin farkına varırlar.....

REKLAMLARDA HAYVAN

Artık işadamları da hayvan haklarını korumaya karşı kayıtsız kalamıyorlar.

Bizim işadamlarımız kutup ayısı avına çıkıp, vurdukları ayılarla objektiflere 'sempatik' pozlar vermeye çalışadursunlar, medeni ülkelerin medeni işadamları, insanların taleplerinin ister istemez bilincine varmışlar bile.

Bir İngiliz bankası, 'The Cooperative Bank' basına verdiği reklamda, Watson ailesinin bir tay sahibi oluşunu anlatıyor. Watson ailesi bu tayı bankada biriktirdiği parayla satın almış.

Bankanın en büyük özelliği ise, ürettikleri kozmetik maddeleri, hayvanlar üzerinde test etmeyen bir şirkete yatırım yapmış olması.

Banka, maddi değerlere önem verdiği kadar manevi değerlere de önem verdiğini vurguluyor.

Böylece, bu bankanın müşterileri paralarını gönül rahatlığıyla bankaya yatırabiliyorlar.

This is the pony

The Watsons bought

Using money they kept in their bank

Who'd lent their money

To a company that tests

The cosmetics it makes

To adopt a whale, in the coupon below

Whale Adoption Project

Please Print

Name

Address

City:

County

Postcode:

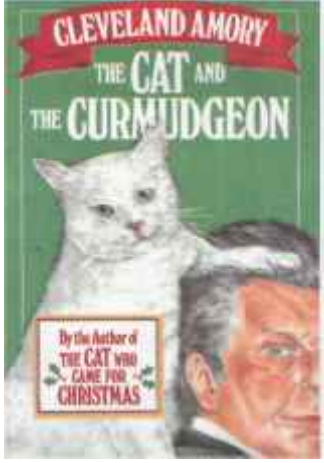
I don't want to adopt a Humpback Whale at this time. I don't want to adopt a Humpback Whale at this time. I don't want to adopt a Humpback Whale at this time.

Post your coupon, with your £10 adoption fee to:

Whale Adoption Project
c/o International Wildlife Coalition
Dept. 92WD
Box 73, Hartfield, East Sussex. TN7 4EY

DÜNYA LİTERATÜRÜNDE KEDİ

The Cat and the Curmudgeon

(Kedi ve Uşağı)/

Cleveland Amory
(1990)

"Yeni Yılla Gelen Kedi"nin yazarı Cleveland Amory'nin ilk kitabını sollayan öyküsü. **Kutup Ayısı**, kölesini anlatıyor. Bu öyküden anlaşılan, kedilerin bizim hakkımızda, bizlerin onlar hakkında bildiklerinden çok daha fazla şey bildikleri. Belki de bu durup uslanmak bilmeyen yaratıklar inceden inceye bizimle dalga geçiyorlar. Kimbilir.... Yazarın kedileri çok yakından tanıdığı öykünün her satırından belli oluyor. Kitap, yakında Remzi Kitabevi yayınları arasından yer alacak.

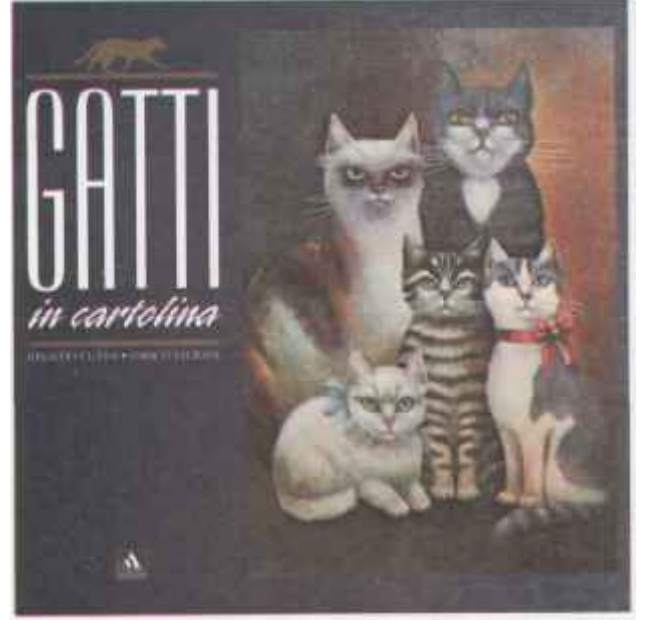
Regards de Chats

Selçuk Demirel

Selçuk Demirel 1982-1987 yılları arasında çizdiği kedi desenlerini Paris'te, Kedi Bakışları adı altında yayımlamış. Demirel'in yeri geldiğinde güneşlenen, ayna önünde saatlerce makyaj tazeleyerek vakit geçiren, boş zamanlarında ise evlerimizin en rahat koltuk ve masalarını süsleyerek bize baygın bakışlar fırlatan tom-bak kedileri, Sine, Mallarme, Neruda ve T.S. Eliot 'ın dizeleriyle miyavlandırılmış.

Selçuk Demirel'in daha önce 1983'de Metis Yayınları'ndan "Kedili Geçmiş Zaman" adlı bir albümü çıkmıştı. Anlaşılan Selçuk Demirel de "değme pop-art renkçilerini kıskandıracak renkli hayvan bilimiyle uğraşanları şaşırtacak kadar çeşitli 'cins' karışımalarına uğrayan kedilere" kayıtsız kalamayanlardan.

Gatti (Kediler)

Rinaldo Cutini
Enrico Sturani

Fransa, İtalya, Hollanda. Almanya, ABD, İngiltere, Çekoslovakya, Avusturya, Macaristan, Japonya, İsviçre resimlerinde yer alan kedilerin canlı öyküleri. Bu sevimli fotoğraflar ve çizgiler arasında neler neler yok ki Şampanya bardağına düşmüş kedilerden tutun da, Sine'nin kayak yapan kedilerine, bir maymuna manikür yaptıran kedilere kadar....

Romantiklerden postmodernlere kadar kedilere olan düşkünlüğün, her alanda hemen bütün sanatçılara bulaştığı göze çarpıyor bu albümdede.

Tabii, kediler özel yaşamlarına bu kadar burun sokulmasına ne der bilemiyor2 ama sanatçıların bu evcil, serseri, büyü dolu, kendi başınabuyruk, laf dinleme2 yaratıklardan bolca ilham aldıkları açık.

Steinlen'in Kedileri

Lynn Marcus

Steinlen, 1859 İsviçre doğumlu bir ressam. Daha okul yıllarında defterlerini, kitaplarını kedi resimleriyle süslediği için az azar işitmemiş. 22 yaşında Paris'e göç eden Steinlen, kısa zamanda poster sanatının ustalarından biri olur. Kendi kedilerini ve küçük kızını model olarak kullandığı çoğu eserinde kediler yemek için beklemekte, rahat rahat mışıldamakta ya da hınzırlık peşinde koşmaktalar. Steinlen'in kedili olmayan yapıtlarında bile kedinin çizgilerinden, silüetinden yararlandığı anlaşıyor.

Kedi Güzellemesi

*İnsanoğlu ya balık olmak ister ya da kuş,
Yılan 'Ah, keşke kanatlarım olsaydı' der,
Köpekse, aslında yolunu şaşırmış bir
arslandır,*

Mühendisin en büyük düşü şair olmaks,
Sinek, sabah akşam bülbül olmayı dener,
Ama kedi

*Varsa yoksa kedi olmaktan başka yoktur
derdi*

Ve her kedi kedidir

Bıyıktan kuyruğa

Hissiyattan fare yakalamaya kadar..

Sarı gözleri kedinin

Bir tek yarık bırakmıştır

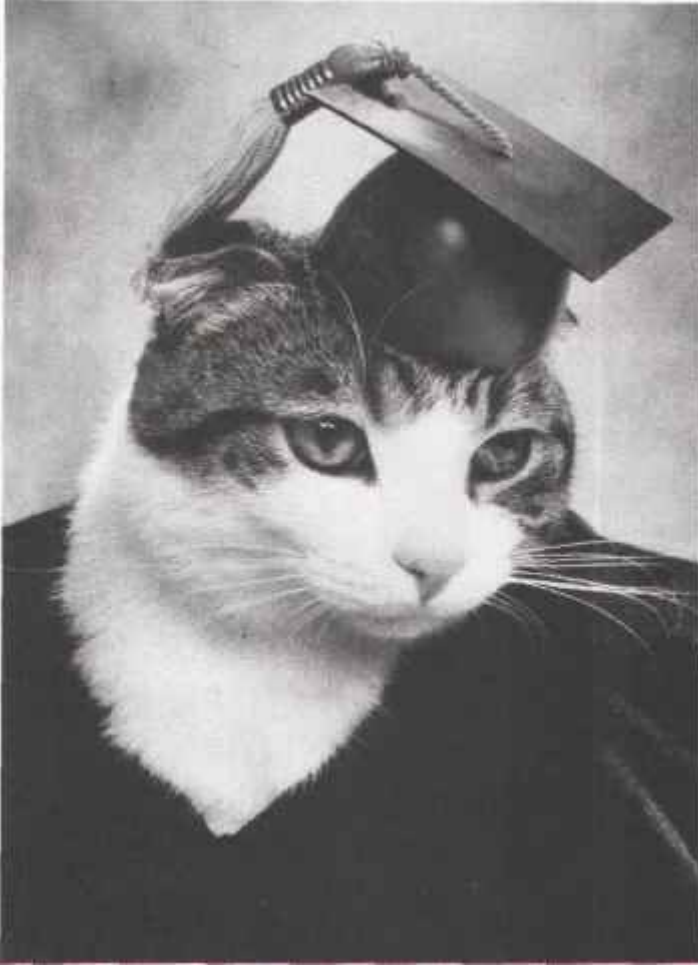
Gecenin jetonunu atmak için

Pablo Neruda

Foto: Nana C. Kurnia

Kedinizin Zekâsı

Kedi, çevresinde olup bitenlerden haberdar olan yüksek düzeyde zekâyâ sahip bir hayvandır. Sorunların yanıtlarını ve gerekli çözümleri bulabilen bir hayvandır kedi.

Hayvanların zekâsını ölçmek için genellikle, beyin ağırlıklarıyla omurilik uzunlukları kıyaslanır. Bu oran, vücudun gri madde tarafından kontrol edilme oranını gösterir. Kedilerde bu oran 4/1, maymunlarda 18/1 ve insanlarda 50/1' dir.

KEDİLER ÖĞRENEBİLİR Mİ?

Kedilerin avlanması içgüdüsel değildir. Kediler avlanmayı diğer kedilerden öğrenirler. Avlanmayan kedilerin doğurduğu kediler de,

eğer çevrelerinde avlanan kediler yoksa, avlanmazlar. Tuvalet kullanmak, temizlenmek gibi diğer alışkanlıkları ise yine annelerinden öğrenirler.

Kediler, köpeklerden farklı olarak ancak ve ancak kendi istedikleri şeyleri öğrenir. Yani öğrenmek konusunda seçicidirler, sadece kendi yararları için kullanabilecekleri şeyleri öğrenmeyi tercih ederler. Örneğin: Kapalı kapıları açmak. Temiz su içmek sevdasında olduklarından, musluklardan su içmek. Eve dönüş yolunu bulmak -eğer istiyorsa tabii!- Çağrıldığında, özellikle yemek zamanıysa, cevap vermek. Eliyle süt kutusunu ya da mama kutusunu devirip, Sağlığını gidermek.

KEDİLERİN AMAÇLARI NELERDİR?

Kediler hiçbir zaman bir işi yapmış olmak, ya da sahiplerine -kölelerine mi desek?- yaranmak için bir şey yapmazlar. Mutlakla kendi saptadıkları bir amaçları vardır ve bu da genellikle karınlarını doyurmaktır.

KEDİLERİN ALTINCI HİSSİ VAR MIDIR?

Kediler, bazen bizim bile farkına varmadığımız şeyleri hissedebilirler. Görme, duyma, titreşimleri hissetme yetenekleri bizimkilerden daha fazla gelişmiştir. Son derece sessiz bir evde, koltuğunda uyuklarken birdenbire kulakları dikip, huzursuzca etrafı gözetlemesi, bizim algılamadığımız titreşimleri duymasındandır. Bu nedenle depremlere ve volkanik patlamalara karşı insanlardan daha duyarlıdır. Sonuç olarak, kedilerin beş duyuya sahip olduğunu, ancak bu duyularını insanlardan daha verimli bir şekilde kullandıklarını söyleyebiliriz.

KEDİNİZİN ZEKASINI ÖLÇMÜŞ MÜYDÜNZ?

Kedinizin zeki olup olmadığını hiç merak etmiş miydiniz? Onun, hem sevimli hem zeki, veya hem sevimli hem akıllı, ya da sevimli ama aptal olduğunu -ancak her durumda sevimli- düşündüğünüz oldu mu hiç?

Acaba sizin sevimli kediniz, karşı komşunun böbürlendiği, yere göğe sığdıramadığı, Ankara Kedisi olması itibariyle övünç duyduğu Aşkımdan daha zeki, daha mı akıllı? Sosyal ilişkilerini oldukça zayıf bulduğunuz Rosy ile kıyasladı-

ğınızda minik kedinizi nasıl değerlendiriyorsunuz? Ya da Şahika Hanım'ın Şişman'ını çevresine ve koşullara gösterdiği uyum nedeniyle kıskandığınızı ve biricik kedinizi aşağıladığınız oldu mu? Hele hele Necla Hanım ile Mahmut Bey'in o pek de zeki buldukları çıkını Sarman'larıyla zekâ gösterileri düzenledikleri geceler size kâbus gibi mi geliyor?

Gerçekten kedinizi duyma, görme yetenekleri ve sosyal davranışlarıyla nasıl değerlendiriyorsunuz?

Aşağıdaki test, size kedinizi daha yakından tanıma fırsatı sunacaktır!

DUYMA YETİSİ:

1. Kediniz tabağına yemek koyduğunuzu duyduğunda,

- a) Sanki günlerdir hiçbir şey yememiş gibi tabağını anında siler süpürür.
- b) Eğer açsa, yer.
- c) Onu dürtükleyip, yemeği burnuna sokmadıkça yemez.

2. Gece yarısı gök gürüldüyor, şimşekler çakıyor,

- a) Kediniz yatağınıza gelmek için uygun bir bahane bulmuştur.
- b) Geceyi kapalı bir yerde geçirdiği için bir kez daha mutlu olur ve eğer açık bir davet varsa yatağınızın bir köşesine hoplar.
- c) Sanki dünyanın sonu gelmiş gibi bir panik ve telaşa kapılır.

3. Kedinizi ismiyle çağırdığınızda,

- a) Dikkat kesilir ve hemen yanıt verir.
- b) Dikkat kesilir ancak pas vermez. Sanki bu ismi bir yerlerden hatırlıyordur.
- c) Duymazlıktan gelir. Sanki ilk kez duyuyordur bu ismi.

GÖRME YETİSİ:

4. Siz televizyon seyrederken,

- a) Kumandayı patisine geçirir ve diğer kanallarda ne olduğuna bir göz atar.
- b) Kucağınıza yerleşme fırsatını değerlendirir.
- c) Televizyonun karşısına, görüşünüzü engelleyecek biçimde yerleşir.

SOSYALLIĞI:

5. Bir köpek gördüğünde,

- a) Kendi yoluna gider, ayak altında dolaşmaz. Köpekler kedilerden büyüktür ne de olsa.
- b) Saklanmaya çalışır.
- c) Köpeği, öğle yemeğinin ne olacağı konusunda düşünmek için uyarır.

6. Yolculuk öncesinde kedinizin sepetini çıkarıp önüne koyduğunuzda,

- a) Hemen kaçacak bir delik bulup saklanır.
- b) Rica dolu bakışlar altında çantanın içine girmeyi kabullenir.
- c) Herhangi bir ricaya gerek kalmaksızın çantaya hoplar.

EVCİLLİĞİ:

7. Kediniz,

- a) Sizin tabağınızdan otlanmayı tercih eder.
- b) Özel kedi mamasını tercih eder.
- c) N'olursa olsun, yiyecek bir şey olsun ilkesini benimsemiştir. Çoraptan gazeteye dek her şeyi yer.

8. Eğer sizi uyandırmak isterse,

- a) Yatakta kafanıza ya da midenize sıçrayarak yerleşir ve miyavlamaya başlar.
- b) Yatağın ayak ucunda sabırla ve gayet nazik bir biçimde miyavlar.
- c) Sizin evde olup olmadığınızdan haberdar bile olmadığı için, sizi uyandırmak gibi bir sorunu yoktur.

Kedinize her a yanıtı için 3,
b yanıtı için 2,
c yanıtı için 1 puan verin.

24-16 puan arası:

Kedinizin sizden daha zeki olabileceğini düşünmüş müydünüz hiç?

16-8 puan arası:

Kediniz son derece sıradan, ortalama bir zekâya sahip. Ancak, en azından yaşamını her koşul altında sürdürmek kadar zeki olduğundan fazla endişelenmeye gerek yok.

8-0 puan arası:

Kediniz cahilliğinin tadını çıkarıyor, sakın oyuna gelmeyin.

Yolunuz Açık Olsun!..

Tatile gitmek ya da evinizi taşımak üzeresiniz ve kendisinden ayrılmak istemediğiniz bir kediniz var. Her şeyden önce kedinizi sizin kadar yollara düşmek hevesinde olmadığını bilin. Kediniz başına gelecekleri anladığı an hırsızlaşacak ve kendince protesto gösterilerine başlayacaktır. Ama gerekli tüm önlemleri aldığınızda onun rahat ve emniyetli bir yolculuk yapmasını sağlayabilirsiniz. Kimbilir, belki o da , sizin gibi yollara düşmeye başlayacağı anı ipe çekmeye başlar!

Yolculuk ister kısa ister uzun olsun, kediniz için uygun bir 'kedi sepeti' edinmeniz iyi olur. Kim pet-shop ve veteriner klinikleri değişik tipte kedi sepeti/çantaları satmaktadır. Kedinize çanta alırken dikkat etmeniz gereken bazı hususlar şunlardır: Öncelikle çanta, kedinizin içinde rahatlıkla hareket edebileceği ve nefes alabileceği genişlikte, taşınması ve temizlenmesi kolay olmalı. Ayrıca kedinizin kaçmasını önleyecek tipte olması gerekmektedir.

Yolculuğu yapacağınız mevsime göre kedinizin rahatını sağlayabilmeniz için bazı önlemler almanız gerekiyor. Soğuk bir kış gününde yolculuk yapacaksanız, çantanın içine kalınca bir battaniye koymanız gerekebilir. Sıcak havada ise, ince bir örtü koymanız yeterli. Sıcak yaz günlerinde yapılan yolculuklarda çantayı arada bir nemli bir bezle silerseniz, sevimli miyav serinleyecektir.

Kediniz araba ile ilk kez yolculuğa çıkacaksa, yolculuk boyunca daha çok çantada kalsın-

da yarar var. Aksi takdirde sürücünün dikkatini dağıtabilir. Ayrıca arabanın değişik köşelerinde tuvalet ihtiyacını gidermeye çalışabilir -salt heyecandan, mazur görün!- Dolayısıyla, araba ile seyahat ediyorsanız, kedinizin yemek yiyebilmesi ya da tuvalet ihtiyacını giderebilmesi için düzenli aralıklarla mola vermeye çalışın. Sıcak bir günde yolculuk yapıyorsanız, mutlaka bir cam aralayın, yoksa aşırı sıcak onun minik hayatını kaybetmesine neden olabilir.

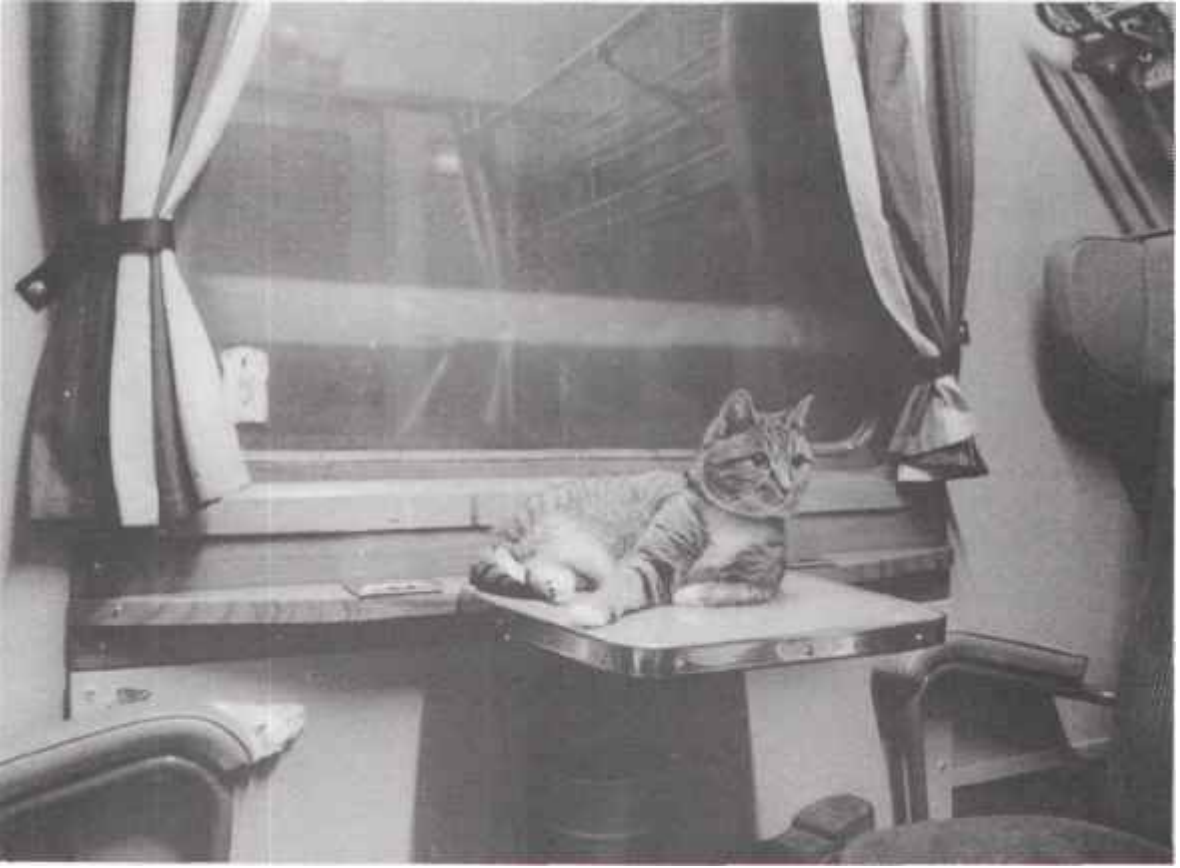
Birçok ülkede hayvanların insanlarla birlikte seyahat etmeleri yasak, bu nedenle, eğer otobüsle yolculuk yapıyorsanız, otobüs şirketine danışın. Otobüsle yapılan yolculuklarda, tuvalet sorunu-

nu çözümllemek açısından kedinize yolculuk öncesi ve sırasında yiyecek vermeyin. Ayrıca, özellikle gece yolculukları sırasında, sevgili miyavınızın çevresine rahatsızlık vermemesi için veterinerinize danışarak ona bir sakinleştirici verebilirsiniz. Bunun yanı sıra, kedilerden korkan yolcuları sakinleştirmek için

de, kedinizin aşı kartını yanınızda bulundurmanızda yarar var. Şansınız yaver gider de yanınıza kedisever bir yolcu düşerse, arada bir sevimli miniğinizi çantasından çıkarıp, havalandırabilirsiniz de.

Unutmayın ki, kedinizle yapacağınız her yolculukta onun emniyetini ve rahatını gözönünde bulundurmanız gerekiyor. Eğer bundan sonra yollara onunla birlikte düşmeyi planlıyorsanız, bizim önerimiz, kedinizi henüz yavruyken yolculuğa alıştırmaktır. O zaman o da sizin gibi yolculuktan zevk almayı öğrenecek ve eşsiz bir yol arkadaşı olacaktır.

YOLCULUK ÜZERİNE

Anladığım kadarıyla insanlar yok efendim vapur, tren, uçak,hadi beğenemedin, hop araba, hop taksi or'dan oraya geziyor. Tamam annadık, bir yere gidiliyor da, o iç reñç sepet de nesi oluyor? Bu insanlar, biz kedilerde klostrofobi olduğunu, kapalı yerlere ve kapalı kapılara karşı alerjik tutumlar gösterdiğimizi anlamıyorlar mı hâl ? Bize yine anlayışlı olmak ve akıllı uslu durmak düşünüyor. Eh, en azından bunun sizin emniyetiniz için alınmış bir tedbir olduğunu düşünüp avunabilirsiniz. Siz dışa rıya çıkamadığınıza göre, herhangi bir şey de içeri giremez, öyle ya. Deliğine kısmı fare kadar emniyettesiniz. En azından hiçbir insanoğlu size kirli elleriyle dokunup, "Ah, ne şeker şey" diye rahatsız etmeyecektir. Evde birkaç gün idare edebileceğini- zi düşündükleri bir avuç kuru mama ile terkedilmiyorsunuz hiç olmazsa. Otorite gösterinizi başka bir zamana erteleyip, durumu bilge halinizi takınarak karşıla- yın - Eğer siz de seyahate çıkmak istiyorsanız tabii.-

Ama eğer bir arabayla yolculuğa çıkıyorsanız.... Her şeyin tadını çıkarmaya bakın. Zaten, eğer direksiyon başındaki zatın kafasına tırmanmayı aklınızdar bile geçirmediğinize onları ikna edecek olursanız, arka koltukta özgürce keyfinize bakabilirsiniz. Ahh! Ahh! Görülecek o kadar çok şey var ki! Hele bir de yeşilliklere doğru yol alıyorsanız!

Kediniz Ve Bitkileriniz

Hepimiz kedilerin ot yediklerine ya da evlerimizde bulunan bazı bitkilere aşırı ilgi gösterdiklerine tanık olmuştuzdur. Eğer kediniz de bitkilere sizin kadar düşkünse sağlığını korumak için bazı önlemler almak yerinde olacaktır. Bunun için de önce kediler için zehirli olan ev bitkilerini tanımak gerek. İşte kediler için zararlı ev bitkilerinden birkaçı :

DEVETABANI

Kedi için zehirli olan ev bitkilerinden en yaygını devetabanıdır. Devetabanının iki türü vardır, enine ve boyuna büyüyen devetabanı. Her iki tip devetabanının da en zehirli kısmı yapraklarıdır. Boyuna büyüyen devetabanının yaprakları zehirli asitler içeren iğneye benzer kristal taneciklerle kaplıdır. Kedi bu yaprakları ısıtır ya da çiğnerse, kristal tanecikler mukoza-ya nüfus edeceğinden ağız, dil ve boğaz bölgelerinde şiddetli bir acı hissedecektir. Ayrıca, bu tip devetabanının yapraklarında bulunan ve protein içeren madde yutulduğu takdirde kedinin böbreklerine zarar verecektir. Kedinizin enine büyüyen devetabanı yapraklarını yemesi halinde ise ağzı, dili ve boğazı yanmaya

başlayacak, mukoza şişecek ve su toplayacaktır. Daha ciddi durumlarda ise kedinin yutkunması güçleşecektir.

DIEFFENBACHIA

Dieffenbachia'nın kedi için en zehirli kısımları yaprakları ve yapraklarında bulunan sıvıdır. Yaprakları suda çözülmeyen zehirli bir asitten oluşan kristal tanecikler içerdiğinden, dieffenbachia yaprağı ısırarak ya da çiğneyen kedinin dudak, ağız ve dil bölgesi hassaslaşır şişer. Kedinin nefes alması ve yutkunması güçleşebilir. Dilinin solunum yolu girişini tıkayacak kadar şişmesi halinde ise, kedi boğulma tehlikesiyle karşı karşıya kalabilir. Kediniz dieffenbachia yaprağıyla oynarken yaprağın dış kısmını parçalarsa, yaprak kokusu hoş olmayan bir sıvı salgılayacaktır. Bu sıvı kedinin gözü kaçacak olursa, korneada veya gözkapaklarını çevreleyen zarda şişme ya da iltihaplanmaya neden olabilir.

ORTANCA

Ortanca tam bir ev bitkisi değilse bile, ülkemizde çoğu bahçelerde yetiştirilen, kediler için oldukça zehirli bir bitkidir. Ortancanın tomurcuk ve yaprakları, su ya da tükürükle temas

ettiğinde siyanür iyonları oluşturan bir madde içerir. Dolayısıyla, ortanca yaprağını ısırın ya da çiğneyen bir kedi siyanür zehirlenmesi belirtileri gösterebilir.

Siyanür zehirlenmesi belirtileri ise, karın ağrısı, mide bulantısı, kusma ve kanlı ishaldir. Ayrıca kedide mide ve bağırsak şişmesi başlayabilir. Bazı durumlarda ise, titreme nöbetleri geçirebilir ve bunun sonucu olarak çeşitli kalp, akciğer ya da böbrek rahatsızlıkları ortaya çıkabilir.

CALADIUM

Caladium'un özsuğu dahil tüm kısımları zehirli kristal tanecikler içerdiğinden, bu bitkiyi yemesi halinde kedinizin ağzı, dili ve boğazı yanabilir. Ayrıca dili ve boğazı nefes almasını zorlaştıracak şekilde şişebilir. Ciddi durumlarda kedi, dieffenbachia zehirlenmesinde olduğu gibi boğularak ölebilir.

Ne yazık ki, görüldüğü gibi evlerimizde çok yaygın olarak beslediğimiz bitki ve çiçekler aslında kediler için zararlı. Fakat birkaç basit önlemlerle kedinizi kendisi için zararlı bitkilerden koruyabilirsiniz. Her şeyden önce, zehirli olduğunu bildiğiniz bitkileri kedinizin ulaşamayacağı yerlere koymaya çalışın. Ayrıca evinizde kedinizin genellikle yemekten hoşlandığı bitkiler olarak bilinen kedi otu, buğday veya yulaf yetiştirebilirsiniz. Yine de kediniz evinizdeki saksıları rahat bırakmıyorsa, saksı toprağının üzerine acı kırmızı biber serpebilirsiniz. Kediler biberin kokusunu sevmediklerinden büyük bir olasılıkla bitkileri rahat bırakacaklardır. Bunun dışında ise

evinize, daha çok, kediler için zararlı olmayan, begonya, sıklemen gibi bitkileri alabilirsiniz.

Bütün bunlara karşın, bir gün eve geldiğinizde onu garip bir ot ya da bitki üzerinde debelenirken bulursanız, bitkinin niteliğini, zehirli olup olmadığını saptamaya çalışın. Eğer kediniz zehirlenme belirtileri gösteriyorsa, hemen veterinerinize götürün. Eğer hemen götüremiyorsanız, evde ilk müdahaleyi yapabilirsiniz. İlk olarak kedinizi kusturmaya çalışın. Bunun için ona, ılık sabunlu su, hidrojen peroksilli ılık su, tuzlu ılık su ya da bir çay kaşığı hardal bir fincan ılık suda eritip içirebilirsiniz. Eğer kediniz yarı baygın ise, ona herhangi bir şey içirmeye kalkışmayın, çünkü kendi kusmuğunda boğulabilir. Daha sonra kediye, süt, yumurta akı ve bitkisel yağ vererek zehirin bağırsaklara geçmesini engelleyebilirsiniz.

ZEHİRLENMELERDE İLK YARDIM

Kediler çeşitli yollarla zehirlenme eğilimi gösteren hayvanlardır. Birincisi, tüyleri zehirli bir kimyasal maddeye maruz kalabilir. Kedi, bu zehirli maddeyi temizleyebilmek için yalancaktır. İkincisi, kediler avcı olduklarından istemeden de olsa, zehirli bir böcek ya da, ilaçlanmış herhangi bir şey yiyerek zehirlenebilirler. Üçüncüsü, tümüyle meraklı taze olduklarından, burunlarını olmayacak şeylere sokar kediler ve şöyle ya da böyle bir yolunu bulup zehirlenebilirler.

Etkilerinden yola çıkarak, zehirlenmenin ne tür bir zehirlenme olduğunu teşhis etmeye çalışmak gibi bir hataya düşmeyin sakın, çünkü çok değişik zehirlenme türleri aynı ya da benzeri belirtileri gösterir.

O halde kedinizin zehirlendiğini anladığınız andan itibaren neler yapmanız gerekiyor? İlk iş olarak veterinerinizden randevu alın.

Kedinizi yıkayın. Saç şampuanı ve hattâ sabun kullanabilirsiniz. Üşütmemesini sağlamak için iyice durulayın.

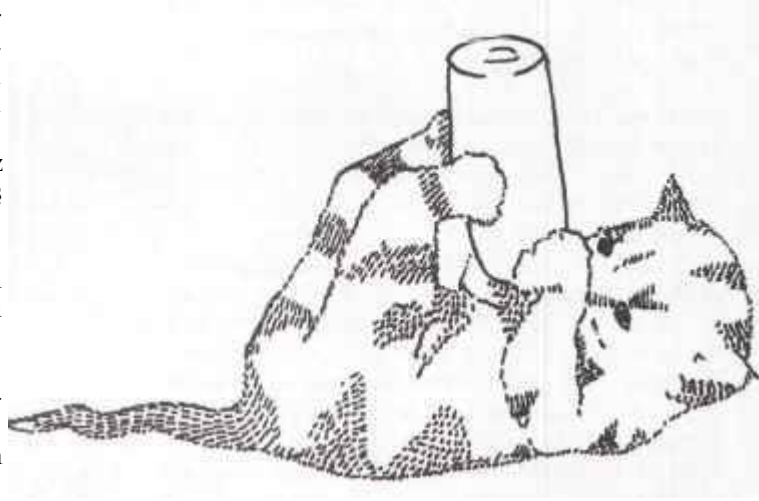
Onu veterinerine götürüp sıkı bir muayene ettirin. Eğer zehirlenmeye neden olan maddeyi biliyorsanız ya da tahmin ediyorsanız tahlil için bir miktar veterinerinize götürmeniz iyi olur.

TEDAVİ

Veterinerinizin tavsiyesi doğrultusunda kedinizi kusturmak için kusturucu bir ilaç, ya da midesini ve bağırsaklarını korumak için bir müshil ilacı verebilirsiniz.

Bezelye büyüklüğünde bir tablet sodyum karbonat, oldukça tuzlu su, veya sulandırılmış hardal kusturucu olarak kullanabilirsiniz.

Koruyucu niteliğinde süt, çiğ yumurta akı, magnezyum ya da zeytinyağı verebilirsiniz. Laksatif olarak ise, sıvı parafin ve magnezyum sülfat önerilebilir.

SIK GÖRÜLEN ZEHİRLENMELER

TÜR	NEDEN	BELİRTİLER	İLK YARDIM
Arsenik	• Kemirgen zehiri • Tarım ilacı	• Kusma • İshal • Felç	• Tüylerini yıkayın • Kustuncu verin • Müsekkın verin
Kurşun	• Boya	• Felç • Sinirli hareketler	• Veterineri bekleyin
Fosfor Talyum	• Katran • Pinoteks (Tahta koruyucu)	• Yanık ağız • Kusma • Kasılma • Koma	• Tüylerini yıkayın • Süt verin
Aspirin		• Kusma • Cığerlerde tahribat	• Kusturucu verin

Kedim Ve Kendim

Doğru dürüst, elle tutulur hiçbir işe yaramadığı halde, insan soyu ile bir arada yaşayan ve onunla böylesine içli dışlı olmayı başaran kediden başka bir hayvan bulmak zor. Onların fare tutarak yararlı olduklarını söylemeyin, pek inanmıyorum. Üstelik bu söylentilerin onlar tarafından çıkartılmış olabileceğini düşünüyorum. Buna gerek var. Çünkü insanca ilişki, ya karşılıklı çıkar eşitliğine dayalıdır, ya da insanın lehine olmalıdır. Yoksa tek yanlı ve kendi aleyhine bir ilişkinin insan tarafından kabul edilmesi, her zaman olduğu gibi onun aldatılmasına bağlıdır. Bu yargımı çok başarılı bir biçimde aldatılmış, mutlu bir insanoğlu olmamdan aldığım güvenle belirtiyorum, bana inanmalısınız. Yalnız fare tuttukları söylentisini yayabildikleri için değil, ona gelinceye kadar, daha nice ve çok büyük yararlarının bulunduğu izlenimini vermeye başardıkları için de onlara derin bir saygı duyduğumu söylemeliyim.

Genel olarak, hepsinin yarattığı hava bu; yani çok şeyi, hattâ her şeyi biliyormuşçasına ve de etkileyici! Her şeyi bilip bilmediklerini bilmiyorum. Yalnız insanı bu doğrultuda etkiledikleri çok açık. Bunu söylemek zor ama, kedinin insana bir üstünlüğü var sanki. Kedi bu üstünlüğünü, insanı binlerce yıl gözleyerek ve onu ondan çok daha iyi tanıyıp anlayarak elde etmiş olmalı diyorum. Bu da, insana göre, daha çok şey bilmek sayılmaz mı? Hele insanın en zavallı yanının kendini ve birbirini tanıyıp anla-

mada gösterdiği beceriksizlik olduğu düşünülürse.

Ara sıra kedi ile insan arasında sürtüşme çıktığı görülür. Doğrusu buna da her zaman insanın anlayışsızlığı neden olmuştur. Ve insan bu tutumunun karşılığını, kedi tarafından tırmalanarak öder. Ama iş burda bitmez. İnsan da en iyi bildi-

ği silahı kullanır, çamur atar. Kediye "nankör" diye iftira eder. Kedi ise buna aldırılmaz bile.

İşte bu başına buyruk, kışına kuyruk sevimli yaratık, gerçekten binlerce yıllık evrim sonucu insan soyunun gözüne girmeyi başarmıştır. Doğal renklerini çoktan bırakmış, insanın gözünü oyalayacak, evini süsleyecek alaca bulaca renk çeşitlemesine bürünmüştür. Sesindeki evrimleşme ise bence daha da şaşırtıcı. İnsanoğlunun içgüdüsel olarak ilgisiz kalamayacağı, aldırılmaz davranamayacağı ses, kendi yavrusunun, çocuğunun sesidir. Kedi, evrim sürecinde, işte bu sesi taklit ederek insanı en zayıf yanından yakalamayı bilmiştir.

Kısacası kedi, bir soyutlama, bir özetleme gibi gelir bana.

Benim de her zaman bir kedim olmuştur. Daha doğru bir deyişle, her zaman bir kedi tarafından seçilmişimdir. Böyle bir onura ve mutluluğa karşı çıkmamak gerektiğini kavrayacak kadar da kendimi bu dünyada evrimleşmiş sayıyorum doğrusu. Zaten deminden beri kedimden mi söz ediyorum, kendimden mi? Anlayabildiniz mi bilmiyorum.

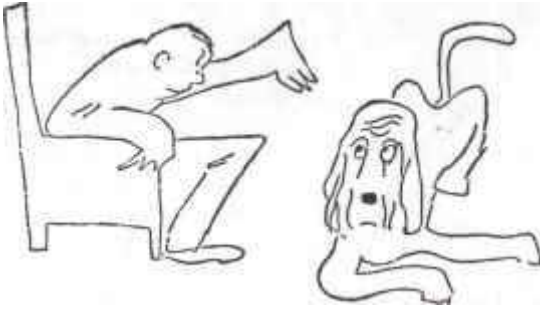
Tan Oral

Sorun, Yanıtlayalım

*"James Thurber 1894 yılının fırtınalı bir gecesinde Ohio'da doğdu. Çocukluğunda sık sık düşerdi. Çünkü yolda yürürken, kendi kendine toslamak gibi bir huyu vardı.... Bugün sorsanız, ilkokul dördüncü sı-
nıftaki arkadaşlarının isimle-
rini size eksiksiz sayabilir."*

Thurber

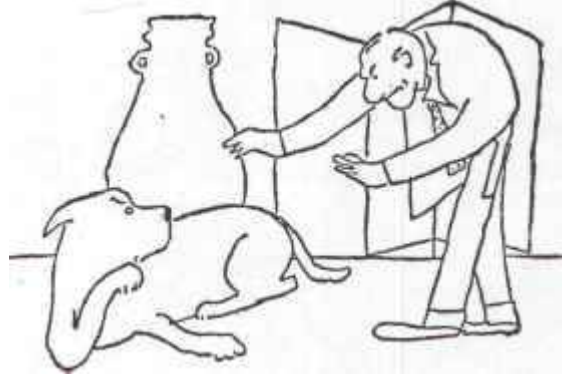

Soru

Amatör bir hipnozcu olan kocam, tazımızı kontrolü altına almaya çalışıyor. Bunun, köpeğimize hiçbir yararı olmayacağını anlatmaya çalışıyorum ona. Şimdiye dek kocamın etkisi altına girmedi. Ancak bir kez girerse, sanırım onu kurtarmamız mümkün olmaz.

Yanıt:

Köpekler genellikle psikolojiden, zihinsel telepatiden ve benzeri şeylerden etkilenmezler. Ancak, bu özel cins köpeği hipnotize etmeye çalışmak çok tehlikeli olabilir. Tazı, sabit bakışlarla karşılaştığında şüphelenildiği ya da takip edildiği gibi bir izlenime kapılma eğilimi gösterir. Bu, tazının tüm davranış çizelgesini tersine çevirerek yaşamını altüst eder.

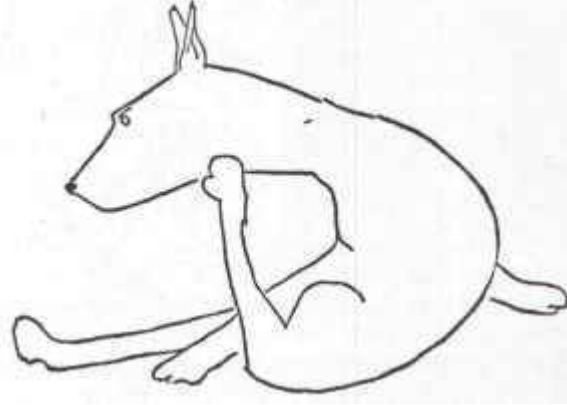

Soru

Bazen köpeğim beni hiç tanıımıyormuş gibi görünüyor. Delirmiş olmalı. Ona yaklaşma iste-
diğimde benden kaçıyor ve dişlerini gösteriyor.

Yanıt:

Ben de olsam aynı şeyi yapardım. Üstelik ben deli değilim. Köpeğinize şekilde gösterdiğiniz gibi yaklaşıyorsanız eğer onun hislerini anlayabiliyorum. Gömleğinizi pantolonunuzu içine so-
ku ve iyice dikleştin. Sanki daha önce hiç kö-
pek görmemiş gibi bir haliniz var ve şüphesiz hayvanı tedirgin eden de bu. Bu tür uyumsuz-
luklar çoğu kez biraz sağduyuyla çözümlenebi-
lir.

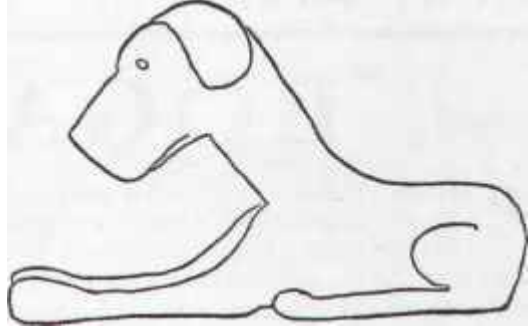

Soru

Köpeğimin sık sık resimde görüldüğü gibi otu-
ması bana kafasında bir şeyler döndüğünü
düşündürüyor. Sanki sürekli inceleme yapıyor-
muş gibi. Kafasında dalaşan tilkinin ne oldu-
nu öğrenmenin bir yolu yordamı var mı acaba?

Yanıt:

Günümüzde, kent köpekleri sürdükleri doğal olmayan karmaşık yaşam nedeniyle, bir zamanlar tüm türlere öncelik eden daha az karmaşık olan sezgi gücünü kaybetme eğilimi gösterirler ve zihinsel şaşkınlığa yakın bir şeye kayarlar. Ben de çok düşünceli köpeklerle tanıştım. Ancak genellikle sorunları ciddi değildir ve sanırım köpeğiniz bir şeyi bir yere koymuştur ve sadece onu nereye koyduğunu hatırlamaya çalışıyordun

Yanıt:

Sanırım köpeğiniz, çimenlerin üzerine heykel olarak konmak üzere yapılmış bir köpek. İfadesiz gözü ve donuk duruşu madenden yapılmış çimen hayvanlarının özelliklerini yansıtıyor.

Yine de çekiç ve keski, ya da asetilen deneyi ile tüm şüpheleri ortadan kaldırabilirsiniz. Bu deneyler sırasında hayvan yontuluyorsa ya da eriyorsa, koyduğum tanı doğru demektir.

Soru

Evdeki tüm dolapları boşaltan, rafları yere indiren üç iskoç teriyerim var. Veterinerim tüm enkazı odanın ortasına yığmamı, köpekleri de bu yığınin üstüne oturtup "YA-RA-MAZ İSKOÇLAR" diye onları azarlamamı öğütledi. Ancak bu onları pek bir mutlu ediyor. Birinin kıcına şaplak atsam, diğer ikisi üstüme sığıyor. Şakacıktan üzerime atlıyorlar.

Yanıt:

Öncelikle üç iskoç teriyeri sahibi olmanın akıl kârı olup olmadığını bir düşünün. Sizi teslim alacakları kesin. Ancak sorununuzu gereksiz yere zorlaştırıyorsunuz gibi geliyor bana. İskoçlar büyük bir ihtimalle sizin onların oyunlarına katılmaya çalıştığınızı düşünüyorlardır. Sizin amacınızı kavrama konusundaki yetersizlikleri onları sonunda melankoliye sürükleyecek ve sizinle aralarında büyük bir uçurum oluşacaktır. Ben olsam, her bir teriyerle ayrı ayrı ilgilenir ve başta telefon olmak üzere, aranızda iletişimsizliğe neden olarak sizi fena halde rahatsız eden her bir nesneyi tek tek ele alırdım.

Soru

Köpeğimizin cinsini hiç kimse anlayamıyor. Size iki pozundan birinin resmini yolluyorum. Zaten sadece iki pozu var. Öteki pozu da bunun aynısıdır, ama yüzü ters tarafa dönüktür.

Soru

Otuzbeş yaşındaki kedimiz tüm zamanını yataкта geçiriyor..Tüm hareketlerimi izliyor ve. Ne çok mutlu ne de uykusu var sanki. Ona verebileceğim bir şey var mı acaba?

Yanıt-

Kedilere mutluluk aşılayabilecek bir ilaç yok, ancak marulu deneyebilirsiniz. Uyku getirir. Diğer yandan, kedinizin dikkatini çekmenin mümkün olup olmadığını anlayabilmem için, onun sizi izleyişini görmeliyim.

Çev.: Sema Öğünlü

BOĞAZİÇİ'Lİ

Pek ilk görüşte aşk değildi aramızdaki.. Herkes biliyordu her yerde arandığımı.. Sen olmasaydın başka birisi girerdi yaşamıma ama, Anıl'ın kucağında sen taşındın yurdun kapısına. Ortalık eflatunla gri bulutlara, dumanlı ılık havalara kaplanmıştı bir mayıs akşamı. Sen, kucağa alınmış bir parça bulut gibi renk içinde, inadı korkusundan büyük, kafanı dik tutma kararında önüme konduğunda, " Ah ne güzel! " dedim. Bütün kedilere ne güzel derim. Güzeldirler....

Daha o gece belli oldu müthiş bir ikili olmayacağımız. Yatağıma oturup, kucağıma bastırdım seni. Ufacık bir şeydin henüz. Tüylerin uzun-caydı. Gözlerin tam rengini bulamamış, biraz bulanık, patilerin yumuşak, burnunun yarısı pembe, yarısı beyaz. Sanki çok alelacele ve acemice boyanmış bir yeni yetme gibi garip görünüyordun. Ne tekir, ne siyah beyaz, ne boz, ne kır. Sararan çınarın resmini yapanın paleti renginde ve karmaşasında bir yavru kediydin. Daha ilk gecemizde kucağıma işedin. Karmaşıklık yapında vardı..

Söz dinlemez bir kızım ben. Odanın geri kalanı seni kampüste bırakmamı söylediler ama sabah olduğunda, kaçtığın karyolanın altına girip, üstüm başım toz içinde, birlikteliğimizi herkese duyurdum. "Çünkü yaşamak, karşı koymak demek." Ne yazık ki, üniversite görmüş kedimin de hayat felsefesinin bu doğrultuda olduğunu fark etmem uzun sürmeyecekti. Köpeklerle sahiplerinin benzediklerini söylerler. Hiç sahibi olamayacağımı anladığım tüylü ufaklığa bakarken, "Kedi olsaydım, sen olurdu," diyordum. Sana, "Özgür" dedim. Kedi gövdesine sıkıştırılmış, savanlarda yaşayası aslancık; kendi içinde hep özgür, hep sahipsiz kaldın...

Bir bisküvi kutusu içinde eve taşıdım seni. Anneme günaydın demenin en acaip yoluydu. Eve garip şeyler getirmeme alışkıktır aslında ve bir kurbağa olmadığın için sevdiğine de eminim. Tuvalet problemini halledebilirsen, yani yeterince zeki bir kediyse, kalabileceğini söylediğinde balkondaki boş çiçekliğe yönelmen, beklenenin çok üstünde bir performanstı. Sonrasında hep temiz kaldın. Kardeşim de senin temizliğinden sorumlu olmayı gönüllüce üstlendi. Senin için inşaatlardan kum çaldı ve kumsallara çuvalla indi. O çok utangaç bir

çocuktur ama, sana aşıkı. Sen de O'na sanırım. Sizi hep kışkırdım. Arkamdan kontrol edilemez bir bağlılık kurmuş, beni üçüncü şahıs kılmıştınız bile. İtiraf etmeliyim ki, üçüncü şahsın şarkısını okuyacağıma, kampüste ki kedilerle, köpeklerle seni aldatmaya başladım. Hafta sonları bunları sana anlattığımda, tüylü kuyruğunu diker, kardeşimin bacağına çapkınca bir darbe vurur ve umursanmazlığımı hissettirirdin.

Aslında kimseler umrunda değildi. Bizler tebaan olarak seçilmiş biçarelerdik. Kraliçe hazretleri zaman zaman lütfeder ve etek öptürürlerdi ama, insanların kucaklarında kedilerini sıktırdıklarını gördükçe, karanlıkta ve yalnız yaşamayı seven kedimin ruhsal dengesinden şüphelendiğimi de burada belirtmeliyim. Beni affet ama, ne yapabilirdim?.. Yeme alışkanlığın da bir garipti. Sana süt içirmek bile bir problem oldu. Anneme göre, tam bir Boğaziçi'liydin. Babam ilk kutu konserve mamamı getirdiğinde ki tezahüratını görünce, ben de buna inandım. Patates kızartmasına bayılırken, haşlanmışına burun kıvrıman seni kardeşimin gözünde iyice yüceltti. Misafirlerden hiç hoşlanmazdın. Biz bizeyken rahattın ama tanımadığın herkese, kontrol edebileceğin kadar yakın, yaklaşılamayacakları kadar uzak bir köşeden bakardın. Hiç kimse seni baştan çıkaramadı.

Sonra bir gün, her genç kıza olan sana da oldu...Aşk; bembeyaz, iri ve yaşlı bir kediyle geldi sana.

Sokak kapısının önündeki tabağına her gün yumurta kırılan, bir başına buyruk, yaşı geçkince bir delikanlı. Aslında biraz yorgun, ama hakkıyla edindiği ününü korumak zorunda hisseden ve bunu yaparken bıkkınlığını saklamaya gerek bile duymayan bir Don Juan. Mahalle kedilerinin çoğu onun genlerini taşıyordu. Herkes onu beslerdi ama o hep yalnız bir kovboydu.

Kapının altındaki aralıktan onu görmeye çalışırdın. İlk kez kapı açılıp yüz yüze geldiğinizde, ilgi duyduğu erkekten nefret ediyormuş tavırları takınan kızlar gibi yapıp ona tısladın. O esnedi.

Eve geliş saatlerini bilip, kapı önlerinde beklediğin, okula giderken uğurladığın kardeşime indirdiğin darbe yenir yutulur cinsten değildi. O ise olgun davranıp, Don Juan ile aranıza girmedi. Tepki babamdan geldi ama sana değil, hem

yemeğimizi hem de kızımızı verdiğimiz içgüveyimize.

Aslında beyefendiyle seni buluşturmamın tek nedeni, başına neler geldiğini bilemeden melul melul gözlerimize bakıp yardım istemen değildi. insanların doğal bencilliği içinde seni utanmadan kullandım. Canım fena halde yavru kedi sevmek çekiyordu. Şöyle kucağımda duracak cinsten olmaları fikriyle de heyecanlanıyordum.

Onları tam altmış üç gün bekledik. Bu arada ağırlaştığın, hantallığını ve artık niye sıçrayamadığını anlamıyor görüldüğün anların tadını çıkardım. Çok sevimli bir hamileydin. Çok da obur.

Sabahın kör karanlığında doğum başlarken gidip annemi uyandırman sana göreydi işte. Ne olduğunu anlayamamış, şaşkın, gidip kumun üstünde oturmuştun. Sorun oralarda bir yerinde ama o kadar kolay halledilebilir cinsten değildi.

Gözlerimin önünde, ellerimin arasında doğurdun. Yaşamın en anlamlı anı. Ölümün saçmalığını giderir ve affettirir mucize. Bir candan çıkan yeni canlar. Titiz bir zamanlama, uyum, yeterince kan ve hızlı hızlı soluk aldırın acı içinde, gözün görebileceği en müthiş seyir. Kim görse, güzelliğinden ağlardı.

İlk gelen, senin küçük modelin sevgili kızın Çiçek oldu. Bacaklarının arasında yatıyordu ama farkında değildin. Sonra gördün, eğilip kokladın ve hızlı hızlı yalamaya başladın. Bir süre sonra kendine geldi ve süt telaşına düştü. Aynı şey üç kez tekrarlandı. Başladıktan dört saat sonra, yorgun bir dört çocuk annesiydin. Gece, onları güvenli bulduğun bir köşeye taşıdığında, oyuncaklarımdan olmuş gibi hissettim ama beni durduramadın.

Mahzun sarı gül; sapsarı bir oğlandı, hep ağlar görünür bir masum kedicik. Akkız; babasının aynısı, biraz nazlıcası. Kıro; severken hırpalayan, hoyratça ısırıp tırmalayan, karayağız, ateş gibi delikanlı. Çiçek; ne bulsa yer, biraz safça ve yalama meraklısı. Hepsinde babalarından geçmiş bir şarkı söyleme yeteneği vardı.

Çocuklarını tehlikede sandığın için iki kez bana saldırdın. Hayatımda öyle korkmadım ben. Bacaklarım, sırtım ve omzum kan içinde ağlarken, balkonda sinir buhranları geçiriyordun sen. Çok haksız yere incitilmiştim ama ne de olsa annesiydin. Kızmadım sana. Bu yüzden, özür dilememiş olman önemsiz. Şu sıralar ne önemli zaten...

Babam seni çok severdi. Ama gitmenizi de o

istedi. Doktoru evde kediye izin vermiyor. İşte bu yüzden dayıma taşındınız. Evleri geniş, bahçeli. Özgür yaşayacak, çoğalacaksınız.

Hani hepsi mantıklı bunların ama, evin kapısından çanta içinde çıkarken siz, Kıro'nun tırnaklarını bilemediği koltuğun üzerinde bir güzel ağladım. Dediler ki, otobüsün içinde senin de gözünde yaş varmış. Kediler ağlamaz bilirdim, sen ne biçim kedydin?....

Şimdilerde aramızda 400 km.' lik yol ve sevgiden kurulmuş bağ var. Kendileriyle kendileri arasında hiçbir şey koymayan bunca insanın ortasında, sevgiyle tutunduğum varlıklarınız var. Bıyıklarının ucu kadar yakınıma sana. Kurtuldum sanma, ilk fırsatta gelip asabını bozmayı düşünüyorum. Bu arada çocukların terbiyesine dikkat et. Mahzun çiğ et yemeyi, Çiçek daha azıyla yetinmeyi öğrenmeli. Kıro güçlüdür. Akkız'ı da rengi kurtarıyor. Gariptir insanlar, beyaz kedileri güzel bulurlar. Neyse güzelliğin ölçüsü?.....

Sen sakın kaybolma. Artık hoşça kal kızım...

Tavlama Sanatı

Minicik bir kedyken şanssızlık eseri annemi yitirdim. Akıllı, becerikli olduğum ve kendime güvendiğim için bundan aşırı derecede rahatsız olmadım. Ayrıca, annemin talihsiz araba kazasından önce bana verdiği birkaç haftalık eğitimden dolayı, sanırım bayağı avantajlıydım.

Kırda kurtçuklardan ve sineklerden oluşan türlü iğrenç yemeklere talim ettikten sonra bir aileyi tavlamaya ve bir ev kedisi olmaya karar verdim. Hemen işe koyuldum.

Elde etme içgüdüğü hepimizde vardır ve bu güdü sürekli değişen dünyada binlerce yıl ayakta kalmamızı sağlamıştır. Elde edebileceğimiz şeylerin sınırı yoktur. Tarihe dönüp bakarsanız bunu açıkça görmek mümkün. Eski Mısır'da

kendimizi tanrılaştırmıştık. Bize herhangi bir kötülük yapan birinin hemen kafası kesilirdi.

Her neyse, aç ve doğada yaşamaktan bıkmış bir halde ormandan çıktığımda, karşıma ambarı olan, güzel, küçük, beyaz, bahçeli bir ev çıktı. Ortalık temiz ve derli toplu gözüküyordu. Anlaşılan, içindekilerin hali vakti yerindeydi. Garajda duran pahalı bir araba da bu izlenimimi pekiştiriyordu. Fakir bir aileyi ele geçirmek isterseniz, bu sizin bileceğiniz bir iş, ama ben buna hiç niyetli değildim.

Arka kapıya gidip evi dikizledim. Bir adam ile karısı kahvaltı ediyordu. Ortalıkta çocuk veya hizmetçi gözüküyordu. Bu da benim lehime bir durumdu. Çocuklarla baş etmek aslında kolaydır ama eve onlardan önce yerleşmek mümkün

olursa daha iyidir. Ayrıca hizmetçiler çok sorun çıkarabilirler.

Bu çift tam istediğim ailenin özelliklerini taşıyordu. Böylece telli kapıya atlayıp oraya yapıştım ve ağlamaya başladım.

Masadan bana baktılar; onların açısından nasıl gözüktüğümü çok iyi biliyordum: Dayanılmaz! Dengemi yitirmiş gibi yapıp yere düştüm ve tekrar tırmanmaya başladım. Sürekli ağlıyordum.

Kadın, "Aaa, bak. Zavalılık içeri gelmek istiyor. Belki açtır. Biraz süt vereceğim." dedi.

Tam beklediğim gibi; onu tavlamıştım. Şimdi patimin bir tanesini içeriye sokabilsem, tamamdır.

Yine de bu iş o kadar basit olmayacaktı. Adam vardı!

Bağırıp çağırmaya ve yumruğunu masaya vurmaya başladı. Bizlerden nefret ettiğini ve evde kesinlikle bir kedi istemediğini söylüyordu. Bizimle ilgili abuk sabuk şeyler söylemeye başladı. Neymiş, her yere girmiş, yok koltukları paralıyormuşuz, yok evi kokutuyormuşuz ve bunun gibi aptalca basmakalıp bir sürü dırdır.

"Çok istiyorsan, bahçede biraz süt ver, sonra da sepetle. Ama kesinlikle buraya giremez." dedi.

"Anlaşılan, seninle işimiz var," dedim kendi kendime. "Senin hakkından nasıl geleceğimi bilirim ben."

Böyle bir karşı çıkışa biraz sevindiğimi itiraf etmeliyim. Kendini kedi düşmanı sanan bir adamla uğraşmak çok eğlenceli olacaktı.

Bunları kafamdan geçirirken telli kapıya tırmanıp geri düşmeye devam ediyordum. Ağlamam yürek parçalayıcıydı.

Kadın kapıyı açıp beni kucağına aldı. "Tamam hayatım, bu kadar tantana yapmana gerek yok. Ona biraz süt vereceğim sonra da onu dışarı salarız." dedi.

Artık içerdeydim. Adamı tamamen görmezlikten gelip kadına yönelmiştim. Kadın da en yumuşak sesiyle bana 'canım', 'şekerim', 'küçük meleğim' gibi şeyler söylüyordu ve tabii ki üstüme düştükçe adam daha beter küplere biniyordu. Sonunda, "Hadi, yeter artık! Onu ormana bırak" dedi.

Kadın adamın dediğini yaptı ama arkasını döner dönmez onu eve kadar takip ettim. Bunu üç kez tekrarladık.

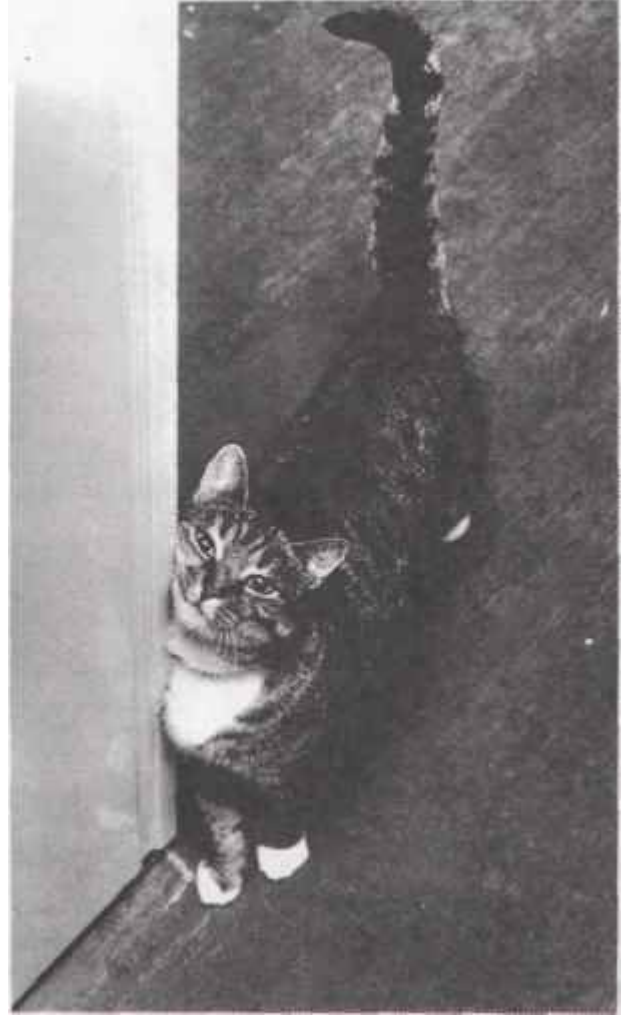
Bu arada, adam şapkasını aldı, evden çıktı, arabasına bindi ve bize baktı. Dördüncü kez, ormanın kenarında olabildiğince perişan

gözükmeye çalışarak oturdum. Adam karısını öpüp gitti ama tam ayrılırken dönüp bana baktı. Oracıkta yapayalnız, kendi başıma oturuyordum. Memnundum, çünkü ona gününü zehir etmişim. Gün boyunca düşüneceği tek şey ben olacaktım.

Tabii ki araba yolun sonunda gözden kaybolunca, kadın evden çıkıp beni aldı ve eve getirdi. Böyle yapacağını biliyordum. Birlikte harika bir gün geçirdik.

Akşam olmadan biraz önce beni kollarına aldı ve "Şimdi gitmen gerekiyor, kedicik. Bizimki birazdan eve döner," dedi. Beni dışarıya bıraktı, hemen sonra da yolun köşesinden arabanın farları gözüksü: Adam eve dönmüştü.

Karanlık iyice basıncaya kadar bekledim, sonra yeniden acıkıp kendimi yalnız hissedince, kendime acımanın zamanı geldiğini anladım. Telli kapının oraya gittim, oturup ağlamaya başladım.

Işık yemek odasından geliyordu. Pencereden yemek yediklerini gördüm. Gittim ve pencerenin altına oturdum. Bu sefer daha yüksek sesle ağladım.

Adam birden çatalını bıçağını bırakıp bağırmaya başladı, "Bu sese dayanamıyorum." dedi.

Kadın, "Hangi sese?"

Adam gürlledi, "Bu lanet olası kedi! Sabah sana bunun böyle olacağını söylemiştim."

Lanet olası kedi, ha! Demek bana böyle diyor. Son darbeyi vurmadan önce, ona ne yapacağımı biliyordum; Süründürecektim onu.

Bütün gücümle miyavlamaya devam ettim. Taştan bir kalbi bile eriteceğinden emindim.

Kadın, "Zavalılık, yine acıkmış olmalı," dedi.

Adam, "Tanrı aşkına, gidip ona yiyecek bir şeyler ver," diye bağırdı.

Kadın, "Ama sen..şey demiştin....,"

Adam, "Boş ver ne dediğimi. Sonra onu yeniden çıkarırsın. Bu dışarıda böyle ağlayıp dururken ne dediğimi bilemiyorum," dedi.

Böylece kadın dışarı çıkıp beni buldu ve nefis bir yemek daha yedim. Ama dışarıya bırakacağına beni kucağına aldı, okşadı ve benimle oynadı. Ben de hemen guruldanmaya başlayıp onu memnun ettim.

Adam gazete okumaya koyuldu ama arada bir bize kötü bakışlar fırlatıyordu.

Bir süre sonra kadın kalktı ve beni koltuğa bıraktı. Odadan çıktı ve geri gelmedi. Hemen uyuyormuş gibi yaptım ama aslında adamı gözetliyordum. Sürekli bana bakıyordu. Aklından geçenleri biliyordum. Kıskanmıştı. Kendi kucağında olmamı istemişti ama bunu kendine i-tiraf edemiyordu.

Birazdan kadın yukarıdan seslendi, " Sevgilim, yatmaya

hazırlanıyorum. Kediye dışarıya sen bırakır mısın?"

Adam hışımla gazetesini fırlattı ve homurdanarak "Ben, ha! Sen neden bırakmıyorsun? İçeri alan sensin," dedi.

"Sevgilim, soyunduğumu söyledim ya. Onu orman kenarına götür."

Adam söylenerek, "Kahretsin! İyi peki," dedi ve yanına bir de el feneri alarak beni dışarıya taşıdı. Beni tutarken çok tedirgindi. Kafamı çenesinin altına sokunca, "Kes artık kedicik," diye geveledi. Sakalına sürtünüp biraz da guruldansaydım onu o an tavlayacağımı biliyordum. Ama hiç acelem yoktu. İstedğim zaman onu elde edebileceğimi biliyordum. Önce onu iyice yumuşatacaktım, kıvamına gelince de kulum kölem olacaktı. Kendisini benim yüzümden ne kadar kötü hissederse o kadar iyi diye düşündüm. Böylece, beni orman kenarına bırakırken pençelerimi gömleğine batırdım ve ciyaklamaya başladım.

Ben üstünden çekip yere koydu. Giderken bağırmaya devam ettim. Dönüp el fenerini yaktı ve onu takip edip etmediğime baktı. Bunu yapacağını biliyordum; tabii ki arkasından gidiyordum. Beni kaldırdı ve öfkeyle,

"Kahretsin, gelme kedicik," dedi. Yine gömleğine yapıştım.

Bunu birkaç kez tekrarladık. Sonunda kafamı çenesinin altına koyunca, "Öff, peki.." diye geveledi. Hemen guruldanmaya başladım. "Kendini kandırma, kedicik," dedi ve beni alarak yürümeye başladı. Bu sefer beni ambara götürdü. Karton bir kutu bulup beni oraya tıktırdı. "İşte oldu. Burada kalabilirsin, Tanrı aşkına sessiz ol," dedi. Tam çıkarken ışığı yaktı; yine arkasından gelip gelmediğime bakmadan edemedi. Bu sefer öyle bir şey yapmadım. Orada öylece oturup kutudan ona baktım. O da bana bak-

tı. Sessiz bir miyav çektim ona.*

Bu hareketim hemen etkisini gösterdi, aynen tahmin ettiğim gibi.

Ne yapacağını şaşırılmış durumdaydı. Orada öylece durdu ve çaresiz bir biçimde, "Allahaşkına, kediciğim. Ne istiyorsun yine?" dedi.

Bir sessiz miyav daha çektim.

Geri döndü, "Ne istiyorsun? Eve kesinlikle giremezsin." Sonra da, "Belki de kutuda rahat edemedin. Dur bakalım bir çaresine bakalım," dedi. Kutudan beni çıkardı ve ortalığı karıştırıp eski bir battaniye parçası buldu, silkeleyip beni üstüne yerleştirdi. Sonra da, "İşte oldu, nasıl şimdi?"

Artık onu eğitmenin zamanı geldiğine karar verdim. Kutuya tırmanıp içine girdim. Beni oradan çıkardı ve yeniden battaniyenin üstüne koydu. Tekrar kutuya girdim. Kendini kaybetti, "Kahretsin! Kutuda kal o zaman!" diye bağırdı. Dışarı gitmeye davrandı. Ama dönüp bana bakacağını biliyordum. Bunu yaptığında da ona yüksek sesli bir miyavla karşılık verdim.

"Allahaşkına, kediciğim. Bütün gece burada kalamam. NE İSTİYORSUN?" dedi.

Yeniden miyavladım. Geri geldi, beni oradan çıkardı, battaniyeyi alıp kutuya yerleştirdi, sonra da beni içine koydu. İşte, istediğim buydu. Bunu, kutuda dönerek, sonrada kıvrıla-

rak ve guruldanmaya başlayarak ona anlattım. Bana baktı ve "Tamam kediciğim, anlaşıldı" dedi ve sonra eve döndü.

Karısı onu kapıda bekliyor olmalıydı, çünkü ona "Sevgilim, neler yapıyordun?, Nerede kaldın?" gibi sorular sorduğunu duydum. Kocasını da, "Yağmur yağabilir diye düşündüm. Kediyi ambara yerleştirdim. Orada kalabilir," dedi.

Ha, ha, ha! Ben orada kalacağım ha! Çok komik doğrusu! Uyuyana kadar güldüm.

Tabii bundan sonrası uzun sürmedi. Ertesi gece onu tavlamanın zamanıdır diye düşündüm.

Sıcak bir yaz akşamıydı. Kadının kucagında otuyordum. Kadın dikiş dikiyordu, ben de ona engel olmaya çalışıyordum. Adam, her zamanki gibi gazetesini okuyordu. Kadının kucagından indim, bir güzel gerindim ve adama doğru gidip önünde oturdum. Ona baktım. Önce fark etmemiş gibi davrandı, ama sonunda gazetesini bıraktı ve bana, "Ne istiyorsun kediciğim?" dedi.

Ona gerekli bütün muameleyi çektim. Büyük bir 'merhaba' dan sonra ayak bileklerine sürtündüm. Tam beklediğim gibi tepki verdi: Dağıldı!

"Küçük şirin şey, kucagiıma mı gelmek istiyorsun?" diye sordu, seni alıp kucagiına çıkardı. Çenemin altını okşayıp beni mincıkladı. Hemen motoru çalıştırdım, tüm çekiciliğimi kullanarak işe koyuldum.

En sevimli halimle kucağında kıvrıldım, döndüm ve elini bir iki yaladım. Uzun lafın kısıası, ona müthiş bir yağ çektim. Doğal olarak zevkten eridi ve "Neler yapıyorsun sen öyle, minik yavrucuk" gibi aptalca şeyleri tekrarlayıp durdu. Bir taraftan da karısına zafer dolu bakışlar gönderiyordu. Karısı dikişine devam etti ve hiç orali olmadı.

Ansızın şimşek çakmaya, gök gürlemeye ve yağmur yağmaya başladı. Hemen kalkıp pencereleri kapadılar. Adam beni sıkıca kucaklamış, "Korkacak bir şey yok kızım, bu sadece önemsiz bir fırtına, hepsi bu," gibi anlamsız şeyler söylüyordu. Biraz sonra fırtına bitti ama yağmur devam ediyordu. Kadın, "Evet, şimdi yatma zamanı, sanırım. Kediyi dışarıya sen mi çıkarırsın?" dedi.

Adam kadına dehşetle baktı ve, "Ne? Böyle bir gecede mi? Delirdin mi sen?" dedi.

"Niye? Ambarda bir şey olmaz ki... Hem evde kedi istemediğini sen söylememiş miydin?"

Adam çok kızmıştı. "Doğru. Evde kedi istemediğimi söylemiştim, ama böyle bir havada onu dışarıda bırakamam doğrusu. Baksana, yaprak gibi titriyor! Hiç acıman yok mu senin?" diye gürledi.

Doğru. Titriyordum, yüksek sesle gülmek için.

Kadın omuz silkti "Peki, sen bilirsin. Ben sadece senin dediğini..."

"Tabii ki ben bilirim. Mutfakta ona bir yastık koyarız olur biter."

Yukarıya, odalarına çıktılar. Seslerini duyuyordum. Bir süre sonra ışık söndü ve kadın, "Yatak odasının kapısını kapamadın." dedi.

Adam, "Eğer tekrar fırtına çıkarsa veya kedi korkarsa, ne bileyim, bir şey olursa, onu duyamayız, öyle değil mi?" dedi.

Böylece, tabii ki gece yukarı çıktım, yatağa, adamın ayak ucuna bir güzel yerleştim. Sıcak ve yumuşacıktı.

Sabah, patilerimi yüzünde ve ağzında gezdirerek onu uyandırdım. Yatakta doğruldu, beni kucakladı ve "Seni küçük şirin şey, sana kim dedi buraya gel diye? Gel, sana bir bakalım" dedi ve benimle oynamaya başladı. Kafamı çenesinin altına koyup guruldanmaya başladım.

Karısı "Sevgilim, sence onu yatağa almak doğru olur mu....?" diye söze başladı.

Adam ona pis bir bakış fırlattı ve "Neden? Ne zararı var? Baksana, bana deli oluyor. Kediler temiz hayvanlardır, öyle değil mi?"

"Evet,ama..."

"Ama ne? Benim tarafımda yatıyor zaten. Neden bu kadar rahatsız olduğunu anlamıyorum doğrusu," dedi.

Hep birlikte mutfakta kahvaltı ettik. Ben de adamın omuzunda oturdum, arada bir de oturduğum sandal-

yenin tepesine çıkıp uzanıyordum.

Adam kendinden memnun gözüküyordu, "Şu küçük piçe bak, nerelere çıkmış," dedi.

Karısı, "Piç değil, şıllık. Dişi o. Ve sanırım sana aşık oldu," dedi.

Kadının bu sözü adamda çok tuhaf bir etki yarattı. Gereğinden fazla yüksek sesle gülmeye başladı, sigaraya uzandı ve elleriyle ne yapacağını bilemedi. Kulaklarına kadar kızarmıştı: "Saçmalama. Ben sadece dün geceki fırtınada ona iyi davranmıştım. O da bana minnettarlığını gösteriyor," dedi.

Sandalyenin tepesinden ona doğru uzanıp boynuna süründüm ve guruldamaya başladım. O sabah işe giderken karısını öptü, bana da "Allahısmarladık kedicik," dedi. Dışarı çıkmadan önce de karısına, "Kedime iyi bak," dedi.

O gece yemekten sonra adam gazetesini okurken omuzuna sokuldum ve uzun bir süre orada kaldım. Ansızın gazeteyi bıraktı, gerindi ve, "Yatma vakti. Hadi bakalım kedicik yatağa," dedi.

O gece hiç ambarın sözü edilmedi. Mutfağın da sözü edilmedi. Üçümüz yukarıya çıkıp yattık.

Böylelikle, evime yerleştim.

Çeviren: N.Osseiran

*Bu yöntem oldukça etkileyici ve kolay. Önce, normal bir miyav çekecekmiş gibi ağız açılır, sonra da hiç ses çıkarmadan nefes dışarı bırakılır. Böyle bir yöntem kullanıldığında karşınızdakine istediğinizi yaptırabilirsiniz!

Diş Hekimi Ali İzar

Diş Hekimi Canan Sıralar

Diş Hekimi Serdar Sıralar

Yeni muayenehanelerinde çalışmaya başladılar

N i s b e t i y e C a d .

N i s b e t i y e A p t . 1 8 / A D . 1 2

1 . L E V E N T

2 6 4 3 2 9 1 - 2 6 9 4 8 0 1 - 2 7 9 7 0 4 5

Dog & Cat VETERINARY CLINIC

Veteriner Hekim AHMET TAHİROĞLU

*Aşı/Check-up/Operasyon/
Tedavi ve Banyo*

Yalıboyu Cad. 202/A
Arnavutköy-İST

263 43 29

269 88 95

262 76 91

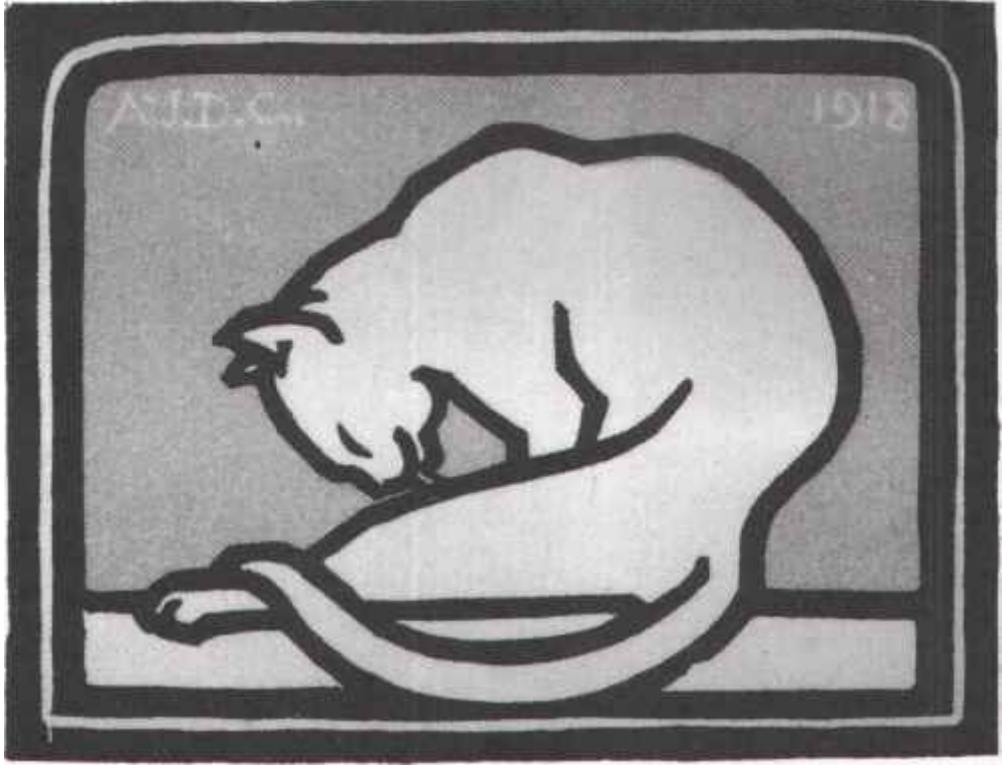
Çalışma Saatleri:

11:00 - 19:30

PARAZİT

SORUNU

*Bu sayımızda danışman veterinerimiz sayın **Vet. Hek. Ahmet Tahiroğlu** ile sizler için parazitler hakkında söyleşi yaptık. Bu konuda daha başka sorularınız olursa, dergimizi arayabilir ya da yazabilirsiniz. Bir sonraki sayımızda sorularınızı yanıtlamaya çalışacağız.*

Kedilerde görülen parazit türleri nelerdir?

Dış parazitler ve iç parazitler olmak üzere iki tür parazit söz konusu. Dış parazitler, doğada bol miktarda bulunan pire ve pire yumurtalarıdır. Genellikle kışın pek görülmezler, ancak baharla birlikte asansör boşluklarından, kalorifer dairelerinden yani saklandıkları yerlerden çıkarlar. Konakçıları olan kedi ve köpeklere bulaşırlar. Bu sürede ergin şekilleri bilinçsizce kedi ve köpek tarafından yenir ve yutulur. Özellikle kediler temizlenirken pireleri yer yuturlar ve pireyi ara konakçı olarak kullanan iç parazitlere bulaşmış olurlar.

İç parazitlerden Askeritler, yani yuvarlak solucanlar ise, pireyi ara konakçı olarak kullanırlar. Temizlenirken pireleri yiyen kedi, pirelerin kar-

nında bulunan Askerit yumurtalarının parçalanmasıyla birlikte yuvarlak solucanlarla tanışmış olur. Yuvarlak solucanlar, göbek bağıyla ve kan yoluyla anne karnındayken yavru kedilere geçebilir.

Yine iç parazitlerden Tenyalar, iyi pişirilmemiş et ve sakatat türleriyle beslenen kedi ve köpeklerde görülür. Oksiyurlar, yani kıkurtları ise, yine iyi pişmemiş et ve sakatat yoluyla geçtiği gibi, dışarıda yenilen otlardan da geçebilir.

Parazitler hangi organlara yerleşir?

İç parazitler, genelde kedinin mide, bağırsak, akciğer ve karaciğerine yerleşir. Halk arasında kist denilen insanların ve kedilerin %75 karaciğer, %25 akciğerlerine yerleşen Ekinokokus Granilozus denilen parazitin larvalarının yapmış olduğu su kesecikleridir. Hiçbir semptom göstermeden 10-15 sene insanlarda yaşayabilir. Kabızlık, karaciğer büyümesi ve akciğerlere yaptığı baskıdan dolayı solunum güçlüğüne neden olabilir. Genelde kedilerin iyi pişirilmemiş sakatatlardan aldığı ekinokok yumurtaları ağız

yoluyla mide, bağırsak ve sonra da kan yoluyla karaciğere yerleşir. Kontamine olmuş (bulaşık) hayvan bu yumurtaları zaman zaman dışkıyla tüylerine bulaştırabilir. İnsanlara da, hayvanı sevdikten sonra elleri yıkamadan yemek yeme veya sigara içme yoluyla bulaşır. İnsanlarda da aynı yollardan geçerek, karaciğer ya da akciğere yerleşir ve kist oluşturur. Halk arasında genellikle bu kistin, tüylerden bulaştığı gibi yaygın bir yanlış kanı vardır. Aslında insan vücudunda kistlere neden olan bu tür parazitlerdir. Parazitlerden arındırılmış kedinin tüylerinin de sağlıklı olacağı ve alerji dışında hiçbir risk taşımadığı rahatlıkla söylenebilir.

Kedide parazit olduğu nasıl anlaşılır, belirtiler türlere göre değişir mi?

Pireler, tüyler arasında dolaşırken veya tarama esnasında tırağa geldiklerinde görülürler. İç parazitlerin belirtileri türlere göre değişir. Kedilerde parazit olup olmadığı çıplak gözle gaitada görülmesiyle anlaşılır.

Öncelikle, gerek kedilerin gerekse de köpeklerin olası parazitlere karşı altı ayda bir aşılması veya ağızdan ilaç verilmesi gerekir. Çok titiz bir yaklaşım isteniyorsa, minimum altı ayda bir dışkı kontrolünü ihma etmemeli. Herhangi bir parazit olasılığı karşısında vakit kaybetmeden veterinerine danışmalı, parazit türü tesbit edilmeli. Veteriner, parazit türüne göre gerekli ilaçları verecektir.

Toksoplasma nedir, insana nasıl geçer?

Toksoplasma bir kan parazitidir. Yine iyi pişmemiş karaciğer ve diğer sakatatlar ile, koyun ve sığır etiyle bulaşır. Kandaki alyuvarlara yerleşerek hemoglobini parçalar, kansızlık ve sarılığa yol açar. İnsanlardaki tesbiti kan tahliliyle gerçekleşir.

Toksoplasma hastalığının bilhassa hamile kadınlar için tehlikeli olduğu hamile kadınların kedilerden ve köpeklerden uzak durmaları öğütleniyor, doğruluk payı nedir?

Hamile bir kadının toksoplasma taşıması kansızlığa, bebeğin iyi beslenmemesi sonucu düşük ve ölü doğumlara neden olur. Bu oran %15-%20 arasındadır. Küçük çocukların kansız kalması ve sarılık geçirmesi gelişimde bozukluklara neden olacağı için tehlikelidir. Bu açıdan söylentilerde doğruluk payı vardır. Ancak titizlik çözüm olabilir. Hayvan beslenen bir evde minimum bazı şeylere dikkat etmek gerek. Kedi ya da köpeğin muntazaman aşılması, dışkı kontrolü tuvaletinin düzenli olarak temizlenmesi veya yemeğinin

iyi pişmesi gibi. Kedi ya da köpek beslenen evlerde toksoplasma riski olacağı gibi, hayatında hiçbir şekilde kedi köpekle ilişkisi olmamış kadınlarda da toksoplasma nedeniyle düşüklere rastlanmıştır. Çünkü biraz önce de belirttiğim gibi, toksoplasmanın, iyi pişmemiş et yendiğinde insanlara direkt olarak geçmesi olasılığı da göz ardı edilmemelidir.

Toksoplasma kişiye gözle görülür bir belirti vermeyebilir. Bir insan toksoplasma taşıdığı bilmeden hamile kalabilir. Hastalık, hafif ya da akut ve şiddetli seyredebilir. Hafif seyrettiğinde boyun ve koltuk altlarında lenf büyümesi, kırıklık, baş ağrısı, düzensiz bir ateş ve hiçbir belirti vermeyen boyunda lenf bezi büyümesi görülür. Bağışıklık direnci düşük olanlarda akut ve şiddetli seyredebilir. Belirtileri ise, deri döküntüsü, yüksek ateş, titreme ve aşırı derecede halsizliktir.

Toksoplasmanın insanlara geçmemesi için nasıl önlemler alınabilir?

Her şeyden önce kedi ve köpeklere çiğ et verilmemeli. Sakatat kıyma şekline getirildikten sonra pişirilmeli. Küçük parçalara ayrılmadığı takdirde ne kadar pişerse pişsin, her zaman risk taşıyacaktır. Kedinizin tuvaletinin temizliği konusunda da oldukça hassas olmalısınız.

Genelde tüm parazitlerin insanlara kedi ve köpeklerden geçtiği sanılmakta, ancak hijyenik koşullara uyulmaması, el temizliğine dikkat edilmemesi, meyve ve sebzelerin iyi yıkanmaması ve iyi pişmemiş et yenmesi durumunda her zaman bir risk vardır.

DİKKAT.... DİKKAT.... DİKKAT...

- Kedinizin tuvaletini ve çevresini dezenfektanla temizleyin.
- Tuvaleti her gün değiştirin.
- Tuvaletini değiştirirken lastik eldiven kullanın (özellikle hamileyseniz.)
- Kedinizin yiyeceği eti iyice pişirin.
- Bahçede çalışırken, eldiven kullanın.
- Yediğiniz etlerin iyi pişmiş olmasına dikkat edin.

Teke Tek Sevmek

Güncel yaşamda en sık kullandığımız sözcüklerden biri de *sevgi*. Hele son yıllarda, dünyadaki gözde eğilimlere uymak amacıyla sevgi kavramını, insanları sevmek, doğayı sevmek, çocuk sevmek, hayvan sevmek gibi parçalara bölerek anlamını sığlaştırma çabası epey yaygınlaştı. Böylelikle yaşanan ortama duyulan olağan saygı bile sevgi sanılmaya başlandı. Açlık çekenleri doyurma insan sevgisiyle, orman yangını çıkarmamak doğa sevgisiyle,

çocukları dövmemek çocuk sevgisiyle, hayvanları tekmelememek de hayvan sevgisiyle açıklanır oldu! Çağdaş ya da uygar kapsamına girmeyen kişilerin bile -yapılarında bir bozukluk yoksa- zaten kalkışmayacağı kıyıcılıklara kalkışmamak belli başlı bir erdem gibi gösterildi. Yoksa dünyanın doludizgin şiddete yol alışının bir belirtisi mi bu?

Kendi adıma, ben genelde hayvanları "sevmezlik" edemezsem de özelde kedici sayılırım. Kim bilir daha önce kaç kere söylediğim ya da yazdığım gibi belki bağımsızlığa düşkünlüğümünden, eğitilmeyi reddeden bireylere duyduğum saygıdandır. Aynı doğrultuda, belki sahibine kul-köle olan, suçluyu-suçsuzu ayırt etmeksizin polislik görevini kusursuzca yerine getiren köpekleri yadırgamamdandır. Kuş gibi, beslenmesi ve kafesinin temizlenmesi sizin insafınıza, akvaryum balığı gibi, yaşaması elektrik idaresini insafına kalmış çaresiz yaratıkların sorumluluğunu üstlenmekten kaçınmamdandır. Söylediklerimden, bencil biri olduğum sonucu çıkarılabilir ama ne yapayım ki ben sevgide eşitliğe inanıyorum, acımayla sevgiyi ayırmaya özen gösteriyorum. Mutfağımı ve banyomu ara sıra istila eden hamamböceklerine böcek-öldürücü sıkmak zorunda kalmam hiç hoşuma gitmiyor ama bu duygunun sevgiyle ilgisi olmadığı, daha acımaya dayandığı kanısındayım.

Oysa kendilerini hayvansever ilan edenlerin çoğunun böyle bir ayırım güttüğünü göremiyorum. (Belki de hamamböceklerini de seviyorlardır, sırtlanları da.)

Sözgelimi, bazıları sokakta gördükleri bütün sakat ya da yaralı hayvanları evlerine taşıırken kendi özel yaşamlarını sakatladıklarını bilmiyorlar mı, sevgi dengesini acımayla bozduklarının farkında değiller mi acaba? Yoksa, ölümden kurtardıkları hayvanın sokağa çıkış ve eve dönüş saatlerini, azıp-azmama mevsimlerini kendilerinin denetleyebileceğine mi inanıyorlar bu özveriden sonra? Tanıdığım bazı otoriter hayvanseverlerin çocuklarına nasıl davrandığı doğrusu içimi iyice karartıyor. Bir bölümü, insanlardan kazık yedikleri için hayvanlara sarılıyor, sevginin güvenceli bir yatırım olduğuna inanmış görünüyorlar. Sahibini kendi seçen kediye nankör demeleri olağan karşılanmalı. Kedinin gönlü ciğerle alınmaz. Ama bazı kedi

sahiplerinin gönlü kedilerini okşamakla alınabilir. Çünkü kendisi kedisiyle özdeşleşmiştir; yine de bir kediye yeni aldığınız çorap yüzünden kucağınıza çıkmasını istemediğinizi anlatabilirsiniz de sahibine anlatamazsınız.

Bir de, Cleopatra adını taktığı yılanını boynuna dolayarak, Pisi adını taktığı kaplan yavrusunu miniciklayarak fotoğrafçılara poz veren, böylece ne kadar uçuk ya da marjinal olduklarını kanıtlayan teşhirciler de var aralarında. Hayvan bakım salonlarıyla eğitim merkezlerinin peşpeşe açılması, hayvan sahibinin eğilimleriyle ilgili, hayvanların gereksinimleriyle değil.

Demek istediğim, bütün hayvanseverleri aynı kategoride toplayamayacağımız gibi sevdiğimiz bütün hayvanları da aynı sevgi kategorisinde birleştiremeyeceğiz. Gündökümlerinde sık sık sözünü ettiklerim dışında kalan onlarca kedi Gümüş, Yumuk, Tip, Sokak Kızı Mizi, Müdür Bey, Boşnak Osman, Neslihan da asla götürü olarak sevilmediler. Anıları önünde saygıyla eğildiğim, çocukluktan bu yaşama kadar içli dışlı olduğum kediler, bana değişik sevgi türlerini öğrettiler. Birini zekâsı, öbürünü duyarlılığı, birini sevecenliği, öbürünü nemrutluğuyla sevdim. İçimde uyandırdıkları farklı titreşimlerle. Her

biri, bu sevgiye özel bir damga bastığı için de evde bıraktıkları boşluk, o özel duygunun da boşluğuyla gözümde. Hepsi kendine özgü bir yer tuttuğundan, yeni gelene yalnızca yeni bir yer açıldı sevgide, gidenin yerine yerleşemedi; hiçbirine ihanet etmedim. Tıpkı insanlarla kurduğum ilişkilerdeki gibi.

Şimdi evimizde yalnızca Cahide var. Yeni 'sahibim' bana yeni iletişim ayrımcıkları öğretmekte kararlı. Öteki kedilerimle paylaştığı özellikler, onu sevmek varken neden yazı yazdığım sorusunu kağıtları yırtarak, daktiloya tüneler, "hadi artık yatalım" diyerek sürekli gündemde tutması, kendisini ancak kendi canı istiyorsa sevdirmesi evin kışın en sıcak, yazın en esintili köşesini çabucak keşfetmesi, ütülenmiş giysilerin kokuları kadar kösele pabuçların kokusuna da ilgi duyması(!), pencereden gördüğü kuşları yalnızca bıyıklarını titretmek avlamayı umması, çocukların sevgisine pek güvenmemesi ve elbet dünyada kendisinden başka kedilerin olacağını gerçek dışı bulması.

Ama bu kadar ürkek bir kedinin aynı zamanda bu kadar sokulgan olduğunu ilk görüyorum. Çok şişman ve çok güzel bir kedinin sıska ve hırpani sokak kedileri kadar zeki ve duyarlı olabileceğini de öğretti bana.

Cahide Uyar'ın Dayanılmaz Cazibesi!...

Cahide oldukça ilerlemiş bir yaşta, koca bir çanta içinde, Cağaloğlu hanlarından birindeki bir yayınevinin kapısı önüne bırakılıyor. Tıpkı cami avlusuna bırakılan çocuklar gibi. İlgililer sahibinin unuttuğu çantayı gelip alacağı düşüncesiyle bekliyorlar akşama dek.

Ama heyhat! Akşama yakın bir zamanda, Cahide sabırsızlanıp bir iki pati atıyor çantanın içinden. Bir de bakıyor insanlar, ne görsünler ? Top top bir yumak yuvarlanmakta çantada. Bir de, sanki daha çok toprak renkleri seven bir ressam paletini düşürmüş üzerine bu yumağın.

Cahide böylece yayınevi sahiplerince buyur ediliyor, gelsin kahveler börekler, gitsin çaylar çörekler.. Ancak bir süre sonra Cahide'ye daha uygun koşullar altında yaşayabileceği bir yuva aranıyor.... Eee, kolay değil bir genç kızın yetiştirilmesi... Bir iki talibini geri çeviriyor Cahide, o, 'Sabıkalı!' çantaya girmeyerek.

Bir gün Tomris Uyar geliyor Cahide'yi ziyarete. Elinde naneli-kekikli biraz da Tomris parfümlü bir çanta ile. Çanta bırakılıyor ayak altına. Hani sanki tesadüfen oraya konulmuş da, kimse farkında değilmiş de, falan filan.. Cahide Hanım önce bir iki Tomris kokluyor, sonra dalıyor çantaya. İşte böylece Uyar ailesinin paralı yatılı, paralı yatsız, parasız yatılı ve parasız yatsız bilmem kaç sınıfa ayrılan kedi cumhuriyetleri arasından engellenemez yükselişi başlıyor. Ve Cahide Hanım kendisini, abartısız iki gün içinde tahtına kurulmuş buluyor.

Cahide Hanım'ın geçmişi hakkında pek bir şey bilinmiyor. Tomris Uyar, İran'dan gelme olabileceğini düşünüyor, ama artık bilemiyor Şah yanlış mı, Humeyni yanlış mı ! Büyük bir olasılıkla aşifte bir anneden olma. Annesinin onu küçük bir yaşta terk ettiği ve Cahide'nin babası tarafından büyütüldüğü, babasını taklit ederek büyüdüğü için de, tıpkı erkekler gibi kuyruğunu titretmekle sığmaya çalıştığı Tomris Hanım'ın var sayımları arasında. Her ne kadar yazmasa da okumaya düşkün Cahide Hanım. Sık sık fikirlerini belirterek yardımcı olmaya çalışıyor Tomris Uyar'a çalışmalarında. Örneğin geçenlerde, yaptığı bir çeviriye sinirlenerek, parçala ve yok et

yöntemiyle lime lime ediyor dört sayfayı. Ancak Cahide Hanım'ın, öykünün bizzat kendisine mi, yoksa yapılan çeviriye mi karşı olduğu Tomris Hanım için hâlâ bir merak konusu. Cahide Hanım'ın güncelliği yakalamada en sık başvurduğu iletişim aracı ise televizyon. Madonna mak-yajlı dilber, iç çamaşırı giymiyor ve bol bol kırmızı noktalı programlar seyrediyor. Geceleri yatmadan önce ise Yasemin Evcimvari bir gösteri düzenliyor.

Bütün uçarılıklarına karşın arada bir gözü hüznü dolu, Tomris Uyar'ın çalışma masasının hemen yanbaşındaki Cahide Sonku'nun soluk fotoğrafına takılıyor.

ZAGOR'UN TAŞINMASI

Zagor, çirkin mi çirkin, kemik torbası gibi bir kedi. Onu okşamaya kalkıştığınızda, sanki bir süpürgeyi okşuyormuş hissine kapılabilirsiniz. Bütün bunlar yetmiyormuş gibi bir de incecik uzun bir kuyruk. Tomris Uyar akşamları rakısını yudumluyor o da karşısına geçip sütünü. Müthiş kıskanma durumları. Turgut Bey gitti mi bayram yapılıyor, döndüğünde ise surat bir karış. Müdahaleci bir tutum söz konusu. Üstüne üstlük, uka-la!

"Bir gün taşınıyoruz. Bir de baktım adamın biri koltuğu sırtlamış, kan ter içinde taşıyor. Koltuğun üstünde bizim Zagor, yan gelmiş kaykılmış oturuyor. Hani neredeyse bir sigara tüttürecek. Tabii ki bizden evvel gelmiş evin önüne yerleşmiş. Bize de, 'Hani nerede kaldınız?' diye sitem ediyor."

Zagor kesinlikle affetmiyor. Ne diyorsa yapılacaktır. Gecenin bir yarısında, ya da şafak ağarırken tualete götürülmesi gerekiyor.

. Bir gece yarısında Tomris Hanım bir türlü tatlı uykusunu yarıda kesemiyor. Ancak, bir iki kez daha nazlanayım derken olan oluyor, Zagor affetmiyor, Tomris Hanım başından gövdesine yayılan ıslaklığı unutamıyor !

PAYLAŞIM SAVAŞLARININ ÖNLENEMEZ EVRENSELLİĞİ

Halk dilberi Kirlent ile enteller güzeli Gülüver arasında ise aşk ve nefret ilişkisi gözlemiş Tomris Uyar. Kirlent, jartiyeri meydanda, baygın bakışlarıyla salınırken ortalıkta, Gülüver entel takılıyor gazete ve dergilerin arasında. Paylaşım alanlarını iyi belirlemişler, biri diğerinin arazisini ilhak etmeye çalıştı mı hemen bir patileşme başlıyormuş. Ancak Kirlent ölünce, Gülüver onu baya baya aramış. Bütün gün canı sıkılıyormuş, yapacak şeyi kalmamış adeta. Kendini kapıp koyvermiş. Zaten bir süre sonra da ölmüş.

ÜFÜRCAN'IN PİSİ-KOLOJİK GEREKSİNİMLERİ

Üfürcan, evin parasız yatsız ahalisinden. Bir gün aksayan 'sol bacağı' ile ortalıkta dolaşırken keşfediyor ilgi merkezini. O ne ihtimam, o ne sevgi , o ne şefkat, o ne cömertlik.... Bir çimdik atıyor göbeğine, hayır rüya görmüyor....

Üfürcan, hemen bağıntıyı kuruyor gördüğü ilgi ile aksayan bacağı arasında. Ve soyunun yüce yeteneğini (sevecenlik sömürüsü) devreye sokuyor anında... Ertesi gün yine geliyor 'ilgi merkezi' ne, tabii ki aksayarak . . . Ancak hangi bacağının aksadığını karıştırdığından bu kez de sağ bacağı üzerinde sekiyor. Tomris Uyar, Üfürcan'ın sevgi ve çıkar pisi-kozuna girdiğini ve pisi-kolojik tedavisi görmesi gerektiğini düşünüyor.

fer

Filler Asla Unutmaz..

Bir zamanlar hüzünlü bakışları, kocaman kulakları, hantal gövdesi ve iki uzun dişin çevrelediği ağızda belli belirsiz seçilebilen bir gülümsemeyle insanları sevgiyle kucaklayan bir fil vardı. Ama ne yaptıysa kendisini bir türlü sevdiremedi. İnsanlar ondan sevgisini değil, dişlerini, derisini, etini ve ayaklarını istediler. Vermeyince de zorla almaya başladılar. Neye uğradığını anlamayan fil kendisine yapılan bunca kötülüğü unutmadı, hattâ kendisini yok etmeye gelen insanlara bağırdı, çağırdı, kimilerini de ezip geçti. Düşman güçlüydü. Artık sonunun geldiğini görüyordu. Fakat birdenbire beyinde bir şimşek çaktı. Savaşın galibi aslında kendisiydi. Çünkü insanlar onu yok ederken kendileri de yok oluyordu. Buna çok şaşırdı. Bu gerçeğin anlaşılması ve unutulmaması için, kendisine bunca kötülük yapan insanlara, her şeye rağmen bir iyilikte bulunabilirdi. Düşündü taşındı, aşağıdaki yazıyı kaleme aldı.

Fil, yeryüzünde yaşamını sürdürmeye çalışan en büyük kara hayvanı. Bir filin dikkati çeken ilk özelliği, elli bin kastan ve hassas kıllardan oluşan burnu. Bu burnun çok önemli işlevleri

var. Burun, filin eli ve kolu. Örneğin, fil burnuyla yaprak toplayabiliyor ya da ağacı kökünden sökebiliyor. Aynı zamanda fil, burnunun yardımıyla çevresindeki nesnelerin şeklini ve sıcaklığını hissedebiliyor. Bunun dışında filler yüzerken uzun burunları sayesinde hava alabiliyor ve sıcak günlerde duş yapabiliyorlar.

Fillerin diğer bir özelliği de üst çeneden yukarıya doğru uzanan dişleri. Bu dişler savunma, ağaçları parçalama ve su bulma eylemlerinde önemli bir rol oynuyor. Fillerin kulaklarıyla serinlediklerini biliyor muydunuz? Milyonlarca kırıkkılıktan oluşan derileri, ter bezleri içermediği için filler, serinlemek konusunda kulaklarına güvenirler. Bu nedenle aşırı sıcaklarda burunlarıyla boğaz ve midelerinden çektikleri suyu kulaklarına püskürtürler, güneş ve böceklerden korunmak için kendilerini çamurla sıvarlar.

Filler aslında sosyal hayvanlardır. Fil grupları genellikle aynı bölgeyi paylaşan yüzer kişilik klanlardan oluşur. Bir klanı oluşturan üyeler gerektiğinde birbirleriyle bağlantı kursalar bile, üyesi olmadıkları diğer bir fil klanı ile kesinlikle ilişki kurmazlar.

Fil klanlarını yalnız ya da gruplar halinde gezen erkek filler ile anaerkil yapıya sahip aileler oluşuruyor. Bir fil ailesinin üyeleri ise aralarında kan bağı olan dişi filler ve ergenlik çağına gelmemiş erkek filler. Dişi filler genellikle her dört yılda bir, yirmi iki ay süren hamilelik döneminden sonra doğuruyorlar. Anne fil yavrusunu sekiz yıl ya da dişleri kendisini rahatsız etmeye başlayınca kadar emzirebiliyor. Yavru fillerin bakımına ailenin diğer üyeleri, özellikle ergenlik dönemindeki genç dişi filler de katılmakta. Böylece genç dişi filler yavru fillerin yaşama şansını arttırmakla kalmıyor, kendileri anne olduklarında neler yapmaları gerektiğini öğreniyorlar. Yavru erkek filler ise, on üç ya da on dört yaşına geldiklerinde ailelerinden genellikle çiftleşmek için arada bir geri dönmek üzere, ayrılmak zorunda bırakılıyorlar.

Fil ailelerinin klanlar üzerindeki en önemli etkisi ise, üyeleri arasında geçmişten bugüne aktarılan anı, bilgi ve deneyimler arasında şefkat dolu bir bağ oluşturmaları. Ne yazık ki dişleri için avlanılan fillerin azalmasıyla, üremelerinin güçleşmesinin yanı sıra, neredeyse başıboş bırakılmış genç ve öksüz filler su ve yiyecek kaynaklarının yerlerini öğrenemediklerinden, (çünkü bu kaynaklar kuşaktan kuşağa aktarılan bilgilenme sürecini gerektiriyor) avlanma ve açlık tehlikesiyle iç içe yaşamlarını sürdürmek zorunda kalmaktadırlar.

Filin geçmişi elli beş milyon yıl öncesine uzanıyor. Bugün yaşamlarını güçlüklerle de olsa sürdürmeye çalışan Afrika ve Hint filleri tür olarak kırk milyon yıl önce yaşamış 'Palaeomastodon'un evrimleşmesi sonucu ortaya çıkmış. Yapılan araştırmalar ilk uzun burunlu hayvanların, (proposcideon) Afrika ve Güneybatı Asya'da yaşadığını ve zamanla Avustralya ve Antarktika dışında tüm kıtalara yayıldıklarını gösteriyor. Fakat değişen iklim koşulları ve kıtlıklar, Afrika ve Hint filleri dışındaki tüm uzun burunlu hayvan türlerinin yok olmasına neden olmuş.

Hint ve Afrika filleri arasında iki temel fiziksel farklılık var. Birincisi, Hint filleri Afrikalı kardeşlerinden daha küçük. İkincisi ise, üst çeneden dışarıya doğru uzanan iki diş hem erkek hem de dişi Afrika filinde varken, Hint fillerinin sadece erkek olanında diş var. Bu nedenle de Hint filleri, Afrika filleri kadar acımasız bir soykırıma uğramamışlar. Hint ve Afrika filleri arasındaki diğer bir fark ise, Hint fillerinin 4000 yıl kadar önce evcilleştirilmeleri ve o zamandan be-

ri özellikle yük ve insan taşımacılığında kullanılmaları. Ayrıca Hint fillerinin Hindu ve Budistler için dinsel önemi de var. Hinduların fillere gösterdikleri dini saygı Şiva'nın fil başlı oğlu Ganeş'in günlük yaşam ve sorunlarıyla ilgilenen tanrı olmasıyla yakından ilintili. Örneğin Hindistan'da birçok tarlası olan varlıklı bir toprak ağası, arazileri yiyecek arayan fillerin istilasına uğradığında, "Fil bir tanrıdır, ürünümü yerse onu asla suçlamam, suçu kendimde arar, ne günah işlediğimi düşünürüm ve ürünüme daha fazla zarar gelmemesi için Ganeş'e dua ederim." diyebilmektedir. Budistlerin fillere gösterdikleri dinsel saygı ise daha çok beyaz fillerle bağlantılı. Budistlere göre bir zamanlar tüm filler beyaz olup bulutlara eşlik ederek gökyüzünde uçarlarmış. Yıllar sonra beyaz fillerden bir tanesi rüya görmekte olan Şirimahayana ile birlikte olmuş ve bu beraberliğin sonucunda ileride Guatama Buda olacak Siddharta dünyaya gelmiş. Aslında beyaz fil, albino hastalığına yakalanmış bir Hint fili. En belirgin özelliği gözlerinde, kıl ve deri katman diplerinde yeterli sayıda pigment bulunmadığından kısmen beyazmış izlenimini uyandırması. Fakat hem dinsel önemleri hem de sayıca az olmaları nedeniyle, kimi Budist krallıklar beyaz fil yakalayabilmek için büyük mücadeleler vermişler. Bir zamanlar sadece kralın malı olabilen ve saraylarda özel muamele gören beyaz filler, bugün yalnızca Tayland gibi bazı Uzakdoğu ülkelerinde kutsal geçmişin bir simgesi olarak besleniyor.

Hint filleri bir zamanlar Suriye'den Kuzey Çin'e kadar yayılan geniş alanda yaşarlarmış. Bugün ise sadece Hindistan, Sri Lanka ve Güneydoğu Asya'da bulunuyor. Yüzyıl başında sayıları 200 000 kadar olan Hint fillerinin nüfusu bugün otuz beş

bin ile 54 bin arası. Hint fillerinin yok olmasında-ki ana etken yaşayabilecekleri doğal alanların ke-restecilik endüstrisi ve mülteciler tarafından tahrip edilmesi. Kereste ve tarım alanı elde etmek için yok edilen ormanlar aslında filler kadar insanların da yaşamını tehdit ediyor. Bu durum günde 150-250 kg arası yiyecek ve 825-1700 kg suya gereksinimi olan fili, açlıkla karşı karşıya bıraktığı, gibi yağmuru tutacak ve depolayacak ormanla-rın yok olmasıyla muson yağmurları sırasında sel ve toprak kaymasından doğan can ve mal kaybı, sıcak mevsimlerde yaşanan büyük su sıkıntısı, bölge insanını da filleri sürüklediği var olma sava-şına sürüklüyor. Ayrıca ekonomik güçlükler için-de bulunan mülteciler ve fakir çiftçiler Uzakdo-ğu'da ormanları yalnızca tarım alanlarına çevirme-yip erkek filleri de avlıyorlar. Kimi zaman yakala-dıkları filleri öldürmek yerine elektrikli testere ile sadece dişlerini kesiyorlar. Dişleri kesilmiş filler, ya diş siniri iltihaplanması sonucu ölüyorlar, ya da dişsiz en önemli silahlarını yitirmiş olarak yaşamlarını sürdürmeye çalışıyorlar.

Afrika fillerinin durumu ise daha da iç karartıcı. 1930'lu yıllarda sayıları on milyonken, 1979 yılın-da bu rakamın 1.3 milyona, bugünse altı yüz bine düşmesi düşündürücü. Afrika fillerinin böylesi baş döndürücü bir hızla yok olmalarının ana nedeni ise fildişi avcılığı. 1979 - 1987 yılları arasında dünyanın en büyük fildişi pazarı olan Hong-Kong'a 3900 ton ham fildişi ihraç edilmiş. Başka bir deyişle, bu yıllarda dört yüz binden fazla fil öldürülmüş. Peki, neden Afrika fillerinin soyu tü-kenmekte olan hayvanlar listesine eklenmesi için

1989 yılına kadar beklenmiş?

Aslında Afrika fillerinin büyük bir tehdit altında oldukları özellikle 1970'li yıllarda Dünya Doğal Hayatı Koruma Derneği (WWF) dahil çoğu ku-ruluş ve araştırmacılar tarafından vurgulanmaya başlandı. Ancak beş bin yıldan beri insanoğlu-nu büyüleyen, tesbih taşından kürdana, bılar-do topundan piyano tuşuna kadar her türlü nesnenin yapımında kullanılan fildişi bu yıllar-da uluslararası borsalarda tarihindeki en yük-sek değerine ulaştı ve hattâ, enflasyona karşı kârlı bir yatırım aracı olarak değerlendirildi. Dolayısıyla zaten ekonomik güçlükler ve siyasi çalkantılar içerisinde var olma mücadelesi ve-ren birçok Afrika ülkesinin böylesine değerli bir yatırım aracının gücünden yararlanmaya ça-lışmaları kaçınılmazdı. Örneğin 12 Aralık 1977 günü Kenyat'ta üç ay içerisinde tüm fildişi ih-racatının yasaklanacağını açıkladığında Ken-ya'nın başkenti Nairobi, yılda dört yüz ton fildi-şi ihraç eden bir fildişi cenneti haline gelmiş-ti. 1979 yılında İdi Amin'in devrilmesiyle ortaya çıkan siyasi karışıklık ve Tanzanya ile savaşın başlaması sonucu fillerin koruma altında bu-lunduğu Kabelega Fall Parkı yağmalanıp, filler silah ve para karşılığında acımasızca katledildi.

Ayrıca yakın bir geçmişe kadar filleri sadece eti ve yağı için avlamış olan, aralarında pigmele-rin de bulunduğu yerli kabileler fildişi tüccarla-rının hesabına çalışarak para, silah, sigara ve radyo karşılığında filleri dişleri için de avlamayı öğrendiler.

1970'li yıllardan itibaren fillerin korunması için bazı önlemler alınmaya başlandı. Bunlardan en önemlisi fildişi üreten ülkelere ihracat kotası konması ve uluslararası ticarette kullanılan her diş için özel ihracat izni ve seri numarası verilmesiydi. Böylelikle dişi için avlanacak fil sayısı belirlenecekti. Ne yazık ki, bu girişimler pek etkili olamadı. Yasadışı fil avı devam ettiği gibi, birçok Afrika ülkesinde yüksek rütbeli subaylar ve memurlar rüşvet karşılığında fildişi ihracatı ile ilgili belgelerde gerekli değişiklikleri yapmayı sürdürdüler. Bu arada başarılı sayılabilecek doğal hayatı geliştirme programları olan Zimbabwe ve Güney Afrika Cumhuriyeti gibi ülkeler fildişi ticaretine uluslararası bir yasak getirilmesine karşı çıkıyorlar. Bunun temel nedeni, bu ülkelerde yasadışı fil avcılığının önlenmiş ve fillerin ulusal parklarda koruma altına alınmış olmaları. Örneğin Zimbabwe'deki Wankie Ulusal Parkı'nda oldukça büyük bir fil topluluğu var. Bu fillerin bir kısmı, ancak sayıları içinde bulundukları doğal alan onlara ve diğer hayvanlara yiyecek sağlayamayacak kadar arttığı zaman özel bir ekip tarafından öldürülüyor. Bu filler vurulduktan sonra derileri ayakkabı, çanta ve cüzdandan imalatında kullanılmak üzere yüzülüyor, eti işleniyor ve yağı yemeklerde kullanılıyor. Elde edilen fildişi ise yasal yollardan ihracat ediliyor.

Bu yöntem etkili bir şekilde uygulandığında filleri korumak için en uygunu. Fakat bazen yavru olan anne filler de öldürülüyor ve öksüz kalan yavru ya da genç filler hayvanat bahçelerine ve sirkelere satılıyor.

Fillerin bugün sayıları doksani bulan ulusal parklarda koruma altına alınmaları belki insanlar tarafından hem avlanılan hem de yaşama alanları giderek daralan bu hayvanlar yaşatmak için bir çözüm olabilir. Ancak daha da önemlisi bizim fillerle bulundukları ekosistem arasındaki

karmaşık ilişkiyi öğrenmemiz gerektiği. Filler yaşamlarını sürdürdükleri alanları kendilerinin yanı sıra diğer canlı türlerinin ve de insanların yararlanabileceği şekilde değiştirme ve geliştirme gücüne sahipler. Tropik ormanlarda yaşayan filler yiyecek ararken, ağaçların kabuklarını, yer ve üst dalları ve yapraklarını koparak onların kısmen kurumalarına neden olur. Ancak diğer yandan da ormanın daha alt bölgelerinde yetişen bitkilerin güneş ışığından yararlanmasına ve gelişmesine katkıda bulunur. Bu bitkilerin bir kısmı nişasta ve protein açısından zengin olduğu için de sadece filler için değil, goril ve şempanze gibi diğer hayvan türleri ve hattâ bölgede bulunan yerel kabileler için önemli bir besin kaynağı. Ayrıca filler beslenirken ağaçların tohumlarını yaydıkları için kuruyan ağaçların yerine hemen yenileri yetişebilmekte. Bunun dışında filler dişleriyle toprağı kazarak kimi yeraltı su kaynaklarını da ortaya çıkarmakta. Sonuç olarak filler içinde bulundukları ekosistemi bir anlamda tüm canlıların yararlanabileceği şekilde korunmasına katkıda bulunuyorlar, dolayısıyla filin yok olması diğer birçok canlı türünün de sonu anlamına geliyor.

Filler birbirlerine ve çevrelerine duyarlı ve saygılılar. Üzüldüklerinde ağlarlar, hasta ve yaralı klan üyelerine şefkatle bakar, besler ve hareket edecek duruma gelinceye kadar başlarında beklerler. Bir aile üyesi öldüğünde üzerini toprak ve dallarla örter ve ikili ya da üçlü gruplar halinde toplanıp ona veda ederler.

İnsanların da milyonlarca yıl yeryüzüne hükmetmiş olan bu muazzam hayvanlara veda etmesine az kaldı. Neden, filleri olduğu gibi sevmeyi öğrenmiyor ve yıllar boyu süren, kimsenin kazanamayacağı bu savaşa bir son vermiyoruz?

Birlikte bizleri çok güzel bir gelecek bekliyor olabilir !!!

Sizden Size...

ULUNA

Luna sportif bir kedir. Bitişik katların balkonları arasındaki olimpiyatlara kendisini korkutan bir köpek yüzünden katılmış ve başka yarışmacı olmadığı için birinci olmuştur. Yarışmalarda bir yere takılmasın diye kısa kuyruklu, yumuşak tüylü, yer yer tekirli beyaz, açık yeşil gözlüdür. Bizim evimize sekiz aylıkken geldiği için ailesini tanımıyorum. Karadeniz kökenli olduğunu sanıyorum. Çünkü aile sevgisi o kadar çok ki, kobayım Pollux'un yanında yatıyor, onu çok seviyor, onunla oynuyor. Dört beş yıldır bilimadamı olmayı düşünen Pollux da herhalde kobay olduğunu bilmiyor, insanların onun kobayları olduğunu düşünüyor. Luna da belki bu yüzden Pollux'un çabasını destekliyor. İkisnin arkadaş olması bence biraz da yiyecekleri yemeklerin ayrı olmasına dayanıyor. Pollux; havuç, salata yaprağı, kızarmış ekmek seviyor, Luna ise; kıyma ve Atena markalı kedi maması, ciğer, balık tavuk gibi öbür kedilerin çok sevdiği yemekleri sevmemekte kararlı. Herhalde orijinal olmak için. Ben Luna'yı Çok seviyorum ama benim yatağa girdikten sonra geceyarısı uyanıp dışarı fırlamakta, sonra yine yatağa girmekte diretiyor. Beni uyandırıyor. Sabah yedide okula gitmek için kalkmak zorunda olduğumu bilmiyor. Yine de ondan yakınmıyorum. Bir sürü sebep var. Örneğin bana ara sıra kızsada da hemen barışıyor, yalnız olmadığımı hep hatırlatıyor, benim onu yalnız bırakmayacağımı biliyor. Geçenlerde bir hafta evden uzaktaydım. Acaba neler duydu? Döndüğümde, bize konuk gelen kuzenimle başka bir odayı paylaştık geceleri, Luna benim odamda yalnız yattı. Kuzenim gitti. Bakalım bu gece neler olacak?

Su Değirmenci

" Piyano çalan kedi

İki yıl önce bize kapılanan kedimiz Bıyıklı'nın kızdığı anda yapmaktan en çok zevk aldığı şeydir piyano çalmak. İli çekmek istediğinde, sokağa çıkmasına izin vermediğimizde, ya da sırf can sıkıntısından bu yola başvurur. Genelde temel notaların olduğu oktav üzerinde gezinir; ama tiz ve pes seslere de uzandığı olur arada sırada. Esas tehlikesi müzik setinin üzerine yatarak sinirli sinirli kuyruk sallamasıdır. Bu güzergâh üzerinde bulunan şeylerin manevi değerlerini tek tek bilir sanki. Genellikle aralarından dans eder gibi süzülür ve yüreğimizin ağzımıza gelip gelmediğini görmek için arada bir durup yüzümüze bakar. Tabii bu gerilimi sürekli kılmak için ara sıra bir iki biblo düşürüp kırmayı da ihmal etmez.

Bıyıklı bize iki yıl önce kaplandı; ama şu anda evin en saygı gören ve karakterli ferdi olmuş durumda. Bizim yiyecek bir şeyimiz olmaz.

onun ciğeri hazırdır. Televizyon karşısındaki en rahat koltuk onundur. İsterse (nadiren) kendini sevdirebilir, istemezse yanına bile yaklaştırmaz. Yani kısaca, tam bir, "kedi" dir Bıyıklı!

Bazı insanlar kedileri neden sevmeyiz, bir türlü anlayamamışlardır. Galiba bunda kedinin başına buyruk olmasının rolü büyük. Küçük boyuna bakmada kişisel hak ve özgürlüklerden ödün vermemesi çileden çıkarıyor sanırım onları.

Bütün kediler ve Bıyıklı, bizim çoğu kez yapmayı düşünüp de kimi zaman korkaklıktan, kimi zaman da süper egomuzun baskısı nedeniyle yapamadığımız şeylerin hepsini çok doğal bir hava içinde yapar. Öyle tutarlı ve rahat davranır ki, kıskanmamak elde değildir. Dört duvar arasında yaşar ama alabildiğine özgürdür. Asla ödün vermez. İnatçı mıdır? Pek sanmam. Fakat iradeli, kararlıdır. Bir şeyi size yaptırmayı aklına koydu mu sonuna kadar direnir. Ama aksi doğru değildir. Yani siz ona ancak gönlü varsa bir şey yaptırabilirsiniz. Fare yakalama bile kediler için bir oyun değil midir?

Kedileri sevelim, çünkü onlardan öğreneceğimiz çok şey var.

Rasim Arıkan / Isparta "

" Merhaba Sevgili Kediciler,

Bundan bir yıl kadar önce 14. yaş günümde ablam bana bir aylık bir kedi almıştı. Onu çok sevdim ve adını Sindi koydum. Onunla oyunlar oynuyordum ve o da her gece yastığımı benimle paylaşıyordu. Sindi geldiğinden beri hiç miyavlamazdı. Ancak bir gün feci bir miyavlama sesiyle uyandım. Ve yine her zamanki gibi onu dışarı bıraktım ama o yine apartmanı yıkarcasına miyavlıyordu. Peşinden koştum, apartman kapısı açılmış, o da kaçiverdi. Sindi akşam oldu gelmedi, sabah oldu gelmedi. Her gün onu dışarı aramaya çıkıyordum. Her yere ilanlar asmıştım (yalnız para ödülü falan yoktu) 15. günün sonunda iki çocuk Sindi'yi bulmuştu ve bize getirmişti. Ancak Sindi fazlasıyla şişman görünüyordu. Bir veterinere götürdük ve sonunda hamile olduğunu öğrendik. Bunun için de ablamla önceden bir mukavva kutu hazırlamıştık ve onu koltuğun arkasına koyduk. Bir gün okuldan eve gelmiştim. Sindi diye bağırdığım halde gelmiyordu. En sonunda koltuğun arkasına baktım ve onu beş tane şirin mi şirin bebeğiyle gördüm, çok şaşırdım. Çünkü Sindi zaten benim bebeğimdi. Onun bebeklerini görünce galiba kıskandım. Ama ben de ister istemez bebekleri seviyordum. Bu sefer de Sindi bana kızıyordu. Gün geçtikçe yavrulur büyüyordu. Birinci ayın sonunda annem artık onlara bakamayacağımızı ve tanıdıklara vermek zorunda olduğumuzu söyledi. Beş bebekten ayrılmam güç olsa da vermek zorunda kaldım, çünkü altı kediyle birlikte tatile gitmemiz olanaksızdı. En sonunda kedileri güvenilir ellere teslim ettik.

Aradan üç ay geçti. Sindi yavruları gittiğinden beri çok kötü miyavlıyor, oda oda dolaşıp onları arıyordu. Gerçi Sindi'ninki

miyavlama sesi değildi. Evi yırtarcasına "AAVVV!" diye bağıırıyordu. Ablamla düşündük. Onu Kurtuluş Parkı'ndaki veterinere götürdük. Sonunda Sindi kısırlaştırma ameliyatına hazır. Ameliyat oldu ve eve geldi sanki sarhoş gibiydi. Narkozun etkisi geçmemişti. Yarasının acısından, çok kötü, içten gelen bir bağırma sesi vardı. Ona elimi uzatacak olsam, bana tırnaklarını çıkarıyordu. Ama artık iyileşti ve bizimle tatile gelmeye hazır. Biliyorum, Sindi de bizimle tatile gelmek istiyor, çünkü orada Sakallı adında bir sevgilisi var.

Pınar Özdemir / Ankara "

66 Sevgili Kediciler,

Ben 13 yaşında, kalbi sevgi dolu bir kızım. Benim hayvanlara karşı duyduğum sevgi sonsuz. Ben, onların bu dünyada bizler kadar hakkı olduğunu savunuyorum. Bu dünya onların da dünyası. Bizler, yani insanlar hayvanların zararına yaptığımız her şeyin cezasını çekeceğiz. Ben buna inanıyorum. Benim için hayvanlar (özellikle kediler) insanlardan daha önemli. (Bazen). Ve ben siz kedicilere teşekkür etmek istiyorum. Sizler hayvanlara değer verdiğinizizi gösteriyorsunuz. Ben ayrıca 4 yaşındaki kedimin resmini yolluyorum. Adı Yumacık.

P.S: En çok istediğim şey, benim gibi 13-14 yaşlarında hayvanlara sevgi besleyen bir kişiyle mektup arkadaşı olmak istiyorum.

Pelin Çini

Hacı Hakkı Bey sokak , Paşadan Apt. 2/ 18, Erenköy, 81070/

İstanbul"

" Sevgili Kedi,

Yayın hayatına başladığın günden beri yurdumuzdaki bir kediseven tarafından ulaştırıldığın İngiltere'de ilgiyle izleniyorsun. İlginç bulacağınızı düşündüğümüz bir mektubu ilişikte sunuyoruz. Ankara kedimizin varlığının ve ününün nerelere kadar ulaştığını görmekten sevinç ve övünç duyacağınızı düşündük.

Size gönülden başarı dileklerinizi ve tüm kedilere sevgilerimizi yolluyoruz.

Londra'daki Türk kediseverler adına,

Mehmet Dönmez / Burak Özügergin
43 Belgrave Square/London SW

1 X8PA / ENGIAND"

"Kedi'cilere,

Ben 15 yaşında Kedi meraklısı bir gencim. Derginizi çok severek okuyorum ve sizi böyle başarılı, ilginç bir dergi çıkardığınız için kutlarım.

Derginiz çok güzel, fakat her dergi gibi eksikleri var. Bence bu derginin en büyük eksikliği kedi cinsleri hakkında hiç bir bilgi veremeyişiniz. (Sadece Angora-Van)

Eğer her sayınızda bir kedi cinsi hakkında bilgi vererseniz derginiz daha da zenginleşecektir.

Size kedi cinsleri ve kediler hakkında çok ince bilgiler veren bir kitabın adını vermek isterim:

"Simon and Schuster's Guide to Cats"

Bu kitap eğer sizde yoksa, ki sanıyorum var, bir sene önce almıştım. Bulamadığınız takdirde benimle temasa geçerseniz size elimden geldiğince yardım ederim. Bu küçük eleştirimi dikkate alırsanız sevinirim.

Saygılarımla,

Kezban Bayla"

" Sevgili Kedi Dergisi çalışanları,

Kasım-Aralık 1992 sayınızda yayımlanan Gabriele A. İstanbul rumuzlu "Müstakbel Van Grubu" üyesine yanıtım:

39 yıldır Denizli'de yaşıyorum. Yaşantım boyunca, hayatımda hayvanlara, doğaya her zaman yer olmuştur, olacaktır da.

Bundan beş yıl önce bir çift Van Kedisi edindik. İkisi de dünya tatlısı, etrafına neşe saçan küçücük yaramazlardı. Onlar yaşantımıza girince sanki daha bir sorumluluk sahibi mi olduk bilmiyorum. Ama bildiğim şu ki onları çok sevdiğimiz ve değer verdiğimizizdir.

Tabii ki zamanla bu küçükler büyüdüler. Birisi çok yakışıklı bir delikanlı, diğeri ise alımlı mı alımlı cici bir genç kız oluverdi. Zaman ne kadar çabuk geçmişti. İki ayın sonunda dört tane oğlumuz olmadı mı? Mutluluk bizimdi, dört minik yavrusu olan annenindi.

Zaman içinde sevgiyle yoğrularak, sevgi vererek, alarak bir hayli çoğaldık. Eee... Şimdi ne yapacaktık? Bir şeyler yapmalıydık. Ama ne yapmalıydık?

Önce yerel basın aracılığıyla Van Kedilerimiz olduğunu, sevgiyle besleyip büyütecek ailelere verebileceğimizi duyurmaya çalıştık. Bir tek aileden ses alabildik ancak. "İnsanların insanları sevmediği günümüzde hayvan sevmekte neymiş!.."

Daha sonra TRT 1'in Denizli bürosu, evimizdeki Van Kedilerinin çekimini yaptı ve yayınladı. Oradan da bir ses çıkmadı.

Ve ben 100. Yıl Üniversitesi bünyesinde oluşturulan "Van Kedilerini Araştırma Merkezi" ne Prof. Dr. Nihat Bayşu'ya yazarak tüm ayrıntıları anlattım ve fotoğraflar gönderdim. Oradan da yanıt alamadım ne yazık ki. Çok ama çok üzüldüm. Ta ki, sizin Kasım-Aralık sayınızda Gabriele Hanım'ın yazısını okuyuncaya kadar.

Şimdi artık sevinebilirim. Koruma altına alınması gereken bu hayvanlarla ilgilenenler varmış diye.

Ben de; sevgi ama çok sevgi dok kalplerin ve insanların "Var Grubu" oluşturacaklarına yürekten inanıyorum ve yazımın sayın Gabriele Hanım'a iletilmesini saygıyla arz ediyorum

Meral Altınbaş

Adres:

Rehberlik ve Araştırma Merkezi

Müdürlüğü

Denizli

Ev Tel: 652881 İş: 614510"

K e d i , Türkiye'nin ilk kedi dergisidir.

K e d i , hayvanları seven, evinde kedilerle (köpeklerle de) arkadaşlık eden, onları kuyruğuna teneke bağlanacak, oyun nesneleri olarak görmeyen hayvan dostları için...

K e d i , sadece ev

kedileri ve onların sahipleri için değil, aynı zamanda sokak kedileri, hayatını insanlarla paylaşan bütün "şehir hayvanları" için çıkıyor.

Çünkü şehirler sadece insanlara ait değil. İnsanların arasında kedilerin, köpeklerin, atların her zaman yeri oldu, şimdi beton kulelerin gökyüzünü kapattığı dev kentlerin sıkışıklığı, insanların hayatında insanlardan ve cansız nesnelerden başka bir şey olmamasını mı gerektiriyor?

4000 yılı aşkın bir süredir biz insanlarla birlikte yaşayan, bizlerle birlikte -bize göre-değişen, kimi zaman yalnızlığımızı, kimi zaman mutluluğumuzu paylaşan kediler hakkında, başka hiçbir yerde bulamayacağınız her şey bu dergide yer alıyor...

K e d i 'de, ne tür yazılar yayımlanıyor

Türk edebiyatının en yetkin kalemlerinden hayvan sevgisine, doğa-insan ilişkisine ilişkin yazı ve denemeler,

Türkiye'nin en tanınmış, en iyi çevirmenlerince Türkçe'ye kazandırılan ve kedilere ilişkin biyolojik, psikolojik özellikleri anlatan ansiklopedik metinler,

Kedi ya da köpek, evcil hayvanların sağlık ve beslenmesine yönelik pratik bilgiler, kedi sahiplerinin dikkat etmesi gereken sağlık kuralları, belirli hastalıklara karşı alınması gereken önlemler,

Kedi-köpek kavgası, kedi-fare ilişkisi, "kedi ve avcılık," "oyun ve kedi," "kedi/kadın" gibi

ilginç konulara dair aydınlatıcı, yanlış kanıları ve önyargıları düzeltten ayrıntılı incelemeler/dosyalar,

• Kedi maması, oyuncakları, sağlık ve temizlik gereçleri gibi ürünlerin tanıtımı, evcil hayvanlara yönelik ürünlerin satışını yapan firmaların adres ve telefonları,

• Veteriner ve pet-shop gibi başvuru kaynağı olabilecek adres ve telefonlar,

• Kedinizin huyu-suyu,

• Efsanelerde kedi, tarihte kedi, "kediler düşünür mü?", "kedinize neler

öğretebilirsiniz?" gibi ilginç ve keyifli bölümler,

• Kedicilerle ve evcil hayvanları sevenlerle röportajlar, Sezen Aksu, Şahika Tekand, Halit Refiğ... gibi ünlü ve popüler kedicilerle söyleşiler,

• Ünsüz kedicilerle röportajlar,

• Saki, Desmond Morris, Bilge Karasu, Tomris Uyar... gibi ünlü edebiyat ve bilim adamlarının kedilere dair öyküleri ya da yazıları,

• Cins kedilere ilişkin bilgiler, çeşitli cinslerin özellikleri, sevdikleri ve sevmedikleri şeyler,

• Türkiye'nin en iyi çizerlerinin gözüyle kedi, • Kedi falı!

• İnsan sevgisi ve hayvan sevgisi,

• Kedinizin size öğretebilecekleri!

• Kediler, genelde hayvanlar ve insan-hayvan ilişkileri üzerine yazılmış kalıcı metinlerin yeniden basımları,

• Çocuklara hayvan sevgisi aşılayacak, görsel yanı ağır basan özel bölümler,

Ne dersiniz, kedilere, köpeklere, hayvanlara ve insanlara duyduğunuz aşkı, biraz da K e d i 'de dile getirmek nasıl olur sizce?

Filiz Ateş Ang / Emel Tezcan

Köpeğiniz ve siz

• Köpek seçimi, bakımı, eğitimi
• Evde köpek, şehirde köpek
• Çocuklarla köpek birarada mümkün mü?
• Köpeğin sağlığı, beslenmesi
• Köpek cinsleri ve özellikleri

MAVİBULUT YAYINLARI • Yeniçarşı Cad. 33/2 Ferah Apt. D. 4 Galatasaray 80060
İstanbul • Tel: 252 63 75 -76 Faks: 244 08 60